

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กลุ่มคณะกรรมการศึกษากระจัดริด, คู่มือประกอบการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การสอนเพศศึกษา ผ่านกิจกรรมละคร. (มปป)

คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. ละครสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย.

กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2535.

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. ความสัมพันธ์ของแผนการศึกษา ศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรมแห่งชาติ กับแผนที่เกี่ยวข้อง. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี, 2544.

จุฬารักษ์ มาเสถียรวงศ์. การศึกษากระบวนการและผลของโครงการสื่อชาวบ้านเพื่อพัฒนา มนุษย์และสังคมในภูมิภาคที่ต่างกัน :กรณีศึกษาคณะละครระฆังป้อม.วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาสารัตถศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540.

จุฬารักษ์ มาเสถียรวงศ์. อนุบาลแห่งความรัก. กรุงเทพมหานคร : สุชาติการพิมพ์, 2543.

ฉวีวรรณ กิยาวงศ์. การละครสำหรับครูประถม. กรุงเทพมหานคร : วัฒนาพานิชย์, 2524.

ทัศนัย อุดมพันธ์. การศึกษาพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์ทักษะพื้นฐานละครสร้างสรรค์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2541.

ทศนา เขมมณี และ คณะ. หลักการและรูปแบบการพัฒนาเด็กปฐมวัยตามวิถีชีวิตไทย. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2536.

อนิต อยู่โพธิ์. ศิลปะคอนราหรือคู่มืออนาฏศิลป์ไทย. กรุงเทพมหานคร : กรมศิลปากร, 2531.

นฤมล เนียมหอม. การศึกษาสภาพและปัญหาการสอนภาษาแบบธรรมชาติในโรงเรียนอนุบาลในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540.

นิตยา ศษภักดี. ขั้นตอนการพัฒนาของเด็กปฐมวัยตั้งแต่ปฏิสนธิถึง 5 ปี. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี, 2543.

บุษบง ต้นติวงศ์. การศึกษาวอลดอร์ฟ. ใน การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย. หน้า 22-39.

กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2542.

- เบญจพร สมานมาก. ผลของการจัดกิจกรรมละครสอดเสริมจริยธรรมและการสนทนาเสริมจริยธรรมที่มีต่อการรับรู้ทางจริยธรรมของเด็กปฐมวัย. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาศึกษาปฐมวัย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2540.
- ป.อ. ปยุตโต, พระธรรมปิฎก. แก่นแท้ของพระพุทธศาสนา. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร : ธรรมสาร, 2544.
- ประเวศ วะสี. ยุทธศาสตร์ทางปัญญาและการปฏิรูปการศึกษาที่พาประเทศพ้นวิกฤต. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ , 2544.
- ประหยัด จิระวรงค์. หลักการและทฤษฎีเทคโนโลยีทางการศึกษา. พิษณุโลก : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก , 2527.
- พจมาน เทียนมนัส. ความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์เล่นนิทานประกอบการแสดงละครสร้างสรรค์และประกอบการวาดภาพ. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาศึกษาปฐมวัย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2539.
- พร พันธุ์โอสถ. การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยไทย ตามแนวคิดวอลดอร์ฟ. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานกฤษฎมนตรี, 2543.
- พรรรัตน์ ดำรุง. ศิลปะการแสดงกับการพัฒนาผู้เรียน. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานกฤษฎมนตรี, 2544.
- พัชรี ผลโยธิน. การสอนภาษาแบบธรรมชาติจากสภาพแวดล้อม ใน การเดินทางไปศึกษาดูงานการศึกษาศึกษาปฐมวัย ณ ประเทศอิสราเอล. หน้า 20 .(ม.ป.ท.),2543.
- ภรณ์ คุรุรัตน์. การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย:การสอนภาษาโดยองค์รวม. สถาบันแห่งชาติเพื่อการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย,สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- ภรณ์ คุรุรัตน์. สื่อการแสดงกับการพัฒนาเด็ก. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร,2535 .
- ภรณ์ คุรุรัตน์. ละครสร้างสรรค์สำหรับเด็ก. พิมพ์ครั้งที่ 2 . กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, 2526 .
- มานวิกา ผลวิรุฬห์. ความสามารถในการเล่าเหตุการณ์ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการสอนทักษะพื้นฐานละครสร้างสรรค์กับการสอนตามแผนการจัดประสบการณ์ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาศึกษาปฐมวัย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533.

- รัตนา ศิริลักษณ์. การพัฒนาบทเรียนที่ใช้กิจกรรมละคร เพื่อส่งเสริมทักษะฟัง – พูด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่6 . วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ศึกษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยแม่โจ้, 2540.
- รุ่งเรือง สุชาภิรมย์ . การบรรยาย เรื่องพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กับการพัฒนามนุษย์ . กรุงเทพมหานคร : 29 เมษายน 2545.
- เรณู โกศินานนท์ . นาฏศิลป์ไทย . กรุงเทพมหานคร:ไทยวัฒนาพานิชย์,2543.
- วัชรพงษ์ ทองงาม . การพัฒนากิจกรรมการละครแบบมีบทพูด เพื่อส่งเสริมทักษะทางการฟัง – พูดภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนนาฏศิลป์ชั้นกลาง. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ศึกษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยแม่โจ้, 2540.
- วิจิตรวาทการ,พลตรี,หลวง. นาฏศิลป์ . กรมศิลปากร ,2506.
- วิชาการ ,กรม. ทิศทางของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในวารสารวิชาการ. ปีที่2.ฉบับที่ 1 . มกราคม 2542.
- วิมลศรี อุปรมัย . นาฏกรรมและการละคร หลักการบริหารและการจัดแสดง . กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์หนอน , 2524
- ส. ศิวรักษ์ . ปรัชญาการศึกษา . กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์เคล็ดไทย, 2517.
- สงัด อุทรานันท์ . พื้นฐานและหลักการพัฒนาหลักสูตร . กรุงเทพมหานคร : ภาควิชาบริหารการศึกษาคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532.
- สดไธ พันธุ์มโกล . ศิลปะการละคร ใน อักษรสาร พิมพ์เนื่องในโอกาสงานสี่ศาสตราจารย์ 9 กันยายน 2515. คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย : 148-153.
- สดไธ พันธุ์มโกล . ศิลปะของการแสดง (ละครสมัยใหม่) . พิมพ์ครั้งที่2 กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542 .
- สุนนมาลย์ นิมเนติพันธ์. การละครไทย . กรุงเทพมหานคร:ไทยวัฒนาพานิชย์,2541.
- สุรศักดิ์ หลาบมาลา. วิจัยการศึกษา . ภาควิชาทดสอบและวิจัย คณะวิชาครุศาสตร์ วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา, (มปป)

ภาษาอังกฤษ

- American Alliance for Theatre & Education (AATE) .A Model Drama/Theatre Curriculum: Philosophy, Goals and Objectives . New Orleans: Anchorage press, 1987.
- Beardsley,G. and Harnett,P. Exploring Play in the Primary Classroom . London : BPC Book and Journals Ltd,1998
- Bredikyte,M. Dialogical Drama with Puppets and Children's Creative of Sense. London: European Conference on Quality in Early Childhood Education (EECERA) (10 Th). August 29 - September 1,2000.
- Burkart , J. E. Using drama in school chapel services : Finding the “script” in scripture Lutheran Education 133 (Sept./Oct.) : 32-40, 1997 .
- Cline, D. B. and Ingerson D. The Mystery of Humpty's Fall: Primary – School Children As Playmakers. Young Children 51: 4 — 10, 1996.
- Doyle, C. Raising Curtains on Education : Drama as a Site for Critical Pedagogy . London: Bergin&Garvey, 1993.
- Jalongo, M. R. Early Childhood Language Art . Massachsetts:A Division of Simon & Schuster, Inc, 1992
- Gacheru, M., Opiyo, M., and Smutny, J.F. Children creative thinking in Kenya. Childhood Education 75; 346-349, 1999.
- George, N. J. Beneficial Use of Dramatics in the Classroom. The New England Reading Association Journal 36: 6-10, 2000.
- Goldberg, M. Children's Theatre Philosophy and Method . New Jersey: Prentice-Hall.
- Jackson, T. Learning Through Theatre . London and New York: Routledge, 1993 .
- Lindqvist,G. The Aesthetics of Play.A Didactic Study of Play and Culture in Preschools. Sweden: Acta Universaitatis Upsaliensis.Uppsa Studies in Education,1995.
- Matterson , E. M. Play and Play Things for the Preschool Child . Baltimore : Penguin, 1967.
- McCaslin , N. Creative Drama in the Primary Grades . California: Players press, 1987.
- McGregor, L, Tate, M, and Robinson, K. Learning through Drama. London: Heinemann Educational Books, 1997 .
- O'Day , S. Creative drama engages children's imagination. Gifted Child Today Magazine19(Sept./Oct.) :16-19,1996.

- Patterson, B.J and Bradley, P . Beyond the Rainbow Bridge .Nurturing our children from birth to seven . United States of America: Michaelmas Press. 2000.
- Piaget, J. Play, dream and imitation in childhood. New York: Norton, 1962.
- Pearce, J.C. Evolution's End : Claiming the Potential of Our Intelligence. San Francisco: Harper, 1993.
- Pinciotti , J . Creative drama and young children: The dramatic learning connection Arts Education Policy Preview 94 (Jul./Aug.) : 24-28, 1993 .
- Quintero , E . Something to say: Voice in the room. Childhood Education 72 (Spring): 146-151, 1996.
- Rey ,E.D. The Effects of Creative Drama on the Social and Oral Language Skills of Children with Learning Disabilities. Illinois State University, 1995.
- Ronald , E .K. The Parent' Guide to Alternatives in Education . Massachusetts: Shambhala Publications Inc. 1997.
- Ruth, B.K. Drama and Young Children .Texas : 1996
- Stevick , E.W.Creative Drama for the Classroom Teacher.New Jersey : Prentice-Hall, 1979.
- Schoon , S . Using dance experience and drama in the classroom. Childhood Education 74: 78 — 82 , 1997 .
- Schwartz, D., and Aldrich , D. Give Them Roots and Wings : A Guide to Drama in the Elementary Grades .New Orleans : Anchorage Press, 1985.
- Stanfa , K . The play's the thing for reading comprehension . Teaching Exceptional Children 31 (Nov./Dec.) : 48-55., 1998.
- Vygotsky, L.S. The Psychology of Art. England: M L T Press, 1972.
- Wessels, C. Drama. Oxford: Oxford University Press, 1987.
- Wright , L. Making and Appreciating Drama : Pretend Play Developed for the Primary Grade Child . Arizona, 1990 .
- Toy , N. On the relationship between "Philosophy for children" and educational drama . Thinking 12 : 24-26, 1995 .

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พรวรรณี ดำรุง	คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. นายแพทย์ พร พันธุ์โอสถ	มูลนิธิวอลดอร์ฟปัญญาไทย
3. อาจารย์ ศิริประภา พงศ์ไทย	สถาบันราชภัฏจันทรเกษม

ภาคผนวก ข

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. แบบสอบถามหัวหน้าฝ่ายวิชาการโรงเรียน เกี่ยวกับการเตรียมการใช้ละครในโรงเรียนอนุบาล
ในกรุงเทพมหานคร
2. แบบสอบถามครูประจำชั้นอนุบาล เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ละครในโรงเรียน
อนุบาล ในกรุงเทพมหานคร
3. แบบสัมภาษณ์หัวหน้าฝ่ายวิชาการโรงเรียน เกี่ยวกับแนวคิดทฤษฎีการใช้ละครในหลักสูตร
ของโรงเรียนอนุบาล ในกรุงเทพมหานคร
4. แบบสัมภาษณ์ครูประจำชั้นอนุบาล เกี่ยวกับการประยุกต์ใช้แนวคิดทฤษฎีการใช้ละครในหลัก
สูตรของโรงเรียนอนุบาล ในกรุงเทพมหานคร
5. แบบบันทึกการสังเกต วิธีการใช้ละครในการจัดการเรียนการสอนของครูประจำชั้นอนุบาล

คู่มือการใช้แบบสอบถามหัวหน้าฝ่ายวิชาการ เกี่ยวกับการเตรียมการใช้ละครในโรงเรียนอนุบาลในกรุงเทพมหานคร

วัตถุประสงค์

แบบสอบถามฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อเก็บรวบรวมเกี่ยวกับการใช้ละครในโรงเรียนอนุบาล ด้านการเตรียมการใช้ละคร ประเด็นคำถามประกอบไปด้วย 1) การประสานงานการใช้ละคร ได้แก่ การประสานงานระหว่างบุคลากรและการจัดแบ่งความรับผิดชอบเรื่องเนื้อหา / เวลาและกิจกรรม 2) การส่งเสริมการใช้ละคร ได้แก่ การอบรมครูเกี่ยวกับการใช้ละครและความร่วมมือจากผู้ปกครอง

ผู้ให้ข้อมูล

หัวหน้าฝ่ายวิชาการ โรงเรียนอนุบาลสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนและ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในกรุงเทพมหานคร

รายละเอียดของแบบสอบถาม

แบบสอบถามฉบับนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม คำถามมีลักษณะเลือกตอบและปลายเปิด จำนวน 4 ข้อ

ตอนที่ 2 การเตรียมการใช้ละคร

เป็นคำถามเกี่ยวกับการเตรียมการใช้ละครในโรงเรียนอนุบาล คำถามมีลักษณะเลือกตอบ และปลายเปิด จำนวน 15 ข้อ

การปฏิบัติในการใช้แบบสอบถาม

1. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปให้ผู้ให้ข้อมูลทางไปรษณีย์
2. ขอให้ผู้ให้ข้อมูลตอบแบบสอบถามและส่งกลับมาทางไปรษณีย์ภายในเวลาที่กำหนด

แบบสอบถาม
เกี่ยวกับการเตรียมการใช้ละครในโรงเรียนอนุบาล ในกรุงเทพมหานคร
สำหรับหัวหน้าฝ่ายวิชาการโรงเรียน

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การเตรียมการใช้ละคร

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดให้รายละเอียดเกี่ยวกับตัวท่าน โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ( ) หน้าข้อความหรือเติมข้อความลงในช่องว่างตามความเป็นจริง

1. เพศ

( ) ชาย ( ) หญิง

2. อายุ

( ) ต่ำกว่า 30 ปี ( ) 31-35 ปี
 ( ) 36-40 ปี ( ) 41-45 ปี
 ( ) 46-50 ปี ( ) สูงกว่า 50 ปี

3. วุฒิทางการศึกษา

( ) ปริญญาตรี สาขา.....
 ( ) ปริญญาโท สาขา.....
 ( ) ปริญญาเอก สาขา.....
 ( ) อื่นๆ (โปรดระบุ).....

4. ประสบการณ์การทำงาน

ทั่วไป

( ) ต่ำกว่า 6 ปี ( ) 6-10 ปี
 ( ) 11-15 ปี ( ) สูงกว่า 15 ปี (โปรดระบุ).....

งานวิชาการในโรงเรียนอนุบาล

( ) ต่ำกว่า 6 ปี ( ) 6-10 ปี
 ( ) 11-15 ปี ( ) สูงกว่า 15 ปี (โปรดระบุ).....

ตอนที่ 2 การเตรียมการใช้ละคร

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน ( ) หน้าข้อความ หรือเติมข้อความลงในช่องว่าง

ตามความเป็นจริงและเลือกตอบได้มากกว่า 1 รายการ

1. โรงเรียนของท่านมีการจัดกิจกรรมในลักษณะใดต่อไปนี้บ้าง

- ( ) 1.1 ครูจัดกิจกรรมโดยนำประสบการณ์จากชีวิตประจำวันมาเป็นข้อมูลเพื่อให้นักเรียนลองสวมบทบาทในการเล่นตามเงื่อนไขที่ครูสร้างขึ้น
- ( ) 1.2 ครูจัดกิจกรรมโดยสร้างสถานการณ์หรือเรื่องที่เป็นปัญหาแล้วให้นักเรียนคิดถึงวิธีการแก้ไขแล้วสวมบทบาทตามความคิดและความรู้สึกของตนเพื่อแก้ปัญหาในสถานการณ์นั้นๆ
- ( ) 1.3 ครูจัดกิจกรรมโดยให้นักเรียนร่วมกันสวมบทบาทโดยใช้ละครหุ่น ตามบทที่พัฒนาขึ้นร่วมกันและ/หรือบทที่มีอยู่แล้วจากเรื่องราวในหนังสือหรือเรื่องเล่าที่นักเรียนเลือกเอง
- ( ) 1.4 ครูจัดกิจกรรมโดยให้นักเรียนเลือกบางส่วนของเรื่องราวในหนังสือหรือเรื่องที่ครูเล่า นำมาสร้างเป็น โครงเรื่อง และบท แล้วจึงนำมาแสดงตามบทบาทที่นักเรียนร่วมกันสร้างขึ้น
- ( ) 1.5 ครูจัดกิจกรรมโดยให้นักเรียนหรือครูเป็นผู้อ่านบรรยายเนื้อเรื่องตามบทละคร ขณะที่กลุ่มนักเรียนซึ่งเป็นผู้แสดง ก็แสดงบทบาทไปตามความคิดและความรู้สึกของตนที่มีต่อเรื่องนี้ๆ
- ( ) 1.6 ครูจัดกิจกรรมโดยให้นักเรียนแสดงบทบาทตามความคิดและความรู้สึกของตน ในบทละครที่นำมาจากส่วนหนึ่งของการพูดประสานเสียง บทกลอนและ/หรือบทเพลง
- ( ) 1.7 ครูจัดกิจกรรมโดยให้นักเรียนแสดงออกตามบทบาทที่ตนได้รับในบทละครที่มีอยู่แล้วหรือบทละครที่นักเรียนร่วมกันพัฒนาขึ้น
- ( ) 1.8 ครูจัดกิจกรรมโดยครูนำเรื่องราวที่มีอยู่แล้วหรือสร้างขึ้นเอง มาสร้างเป็นบทละครแล้วนำมาแสดง โดยที่ครูเป็นผู้แสดงเป็นตัวละครเองหรือใช้หุ่นเชิด
- ( ) 1.9 ครูจัดกิจกรรมโดยนำกลุ่มหรือคณะละครต่างๆมาจัดแสดงเพื่อให้ความรู้หรือรณรงค์ในเรื่องใดเรื่องหนึ่งเป็นพิเศษแก่นักเรียน
- ( ) 1.10 อื่นๆ (โปรดระบุ).....
- .....
- .....

2. ท่านนำกิจกรรมข้างต้น (ในข้อ 1.) มาใช้ในโรงเรียน ในรูปแบบใด

- ( ) ใช้เป็นกิจกรรมพิเศษ สำหรับโอกาสต่างๆ ของโรงเรียน เช่น วันปีติภาคการศึกษา วันขึ้นปีใหม่ หรือวันสำคัญอื่นๆ เป็นต้น โดยจะเป็นการแสดงที่มีผู้ชมอาทิ ผู้ปกครอง หรือครูและบุคลากรอื่นๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในโรงเรียน

( ) ใช้เป็นกิจกรรมหนึ่งหรือนำมาบูรณาการในกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียนประจำวัน โดยครูจัดขึ้น เพื่อมุ่งเน้นการพัฒนาผู้ร่วมกิจกรรม หรือนักเรียนในห้องเรียน ซึ่งมีได้เน้นให้เป็นการแสดงที่ต้องมีผู้ชม

( ) ใช้เป็นกิจกรรมเสริมหลักสูตร นอกเหนือจากกิจกรรมที่กำหนดไว้ในตารางกิจกรรมประจำวัน

( ) อื่นๆ (โปรดระบุ).....

3. ท่านมอบหมายให้ใครเป็นผู้ดำเนินการในการนำกิจกรรมข้างต้น (ในข้อ 1.) ไปใช้ในโรงเรียน

( ) ดำเนินการด้วยตนเอง

( ) มอบหมายให้คณะครูในระดับอนุบาลเป็นผู้ดำเนินการร่วม

( ) มอบหมายให้ครูประจำชั้นแต่ละห้องเป็นผู้ดำเนินการ

( ) ไม่มีการดำเนินการ

( ) อื่นๆ (โปรดระบุ).....

4. ในโรงเรียนของท่านใครคือผู้สอนหรือเป็นผู้ทำกิจกรรมละครข้างต้น (ในข้อ 1.)

( ) ครูฝ่ายวิชาการ

( ) ครูประจำชั้น

( ) ครูสอนวิชา.....

( ) ครูพิเศษสอนศิลปการละครได้แก่ สอน.....

( ) อื่นๆ (โปรดระบุ).....

5. ท่านประสานงานกับครูประจำชั้นในโรงเรียนอย่างไรในการวางแผนการใช้กิจกรรมในข้อ 1.

( ) วางแผนการใช้ละครร่วมกัน ระหว่างครูผู้สอนกับหัวหน้าฝ่ายวิชาการ

( ) ครูผู้สอนร่วมกันวางแผนการสอนในกลุ่มของตน

( ) ครูผู้สอนแต่ละคนคิดวางแผนการสอนของตน

( ) มิได้มีการปฏิบัติในข้อใดเลย

( ) อื่นๆ (โปรดระบุ).....

6. ท่านมีวิธีการปฏิบัติอย่างไรเพื่อให้การใช้กิจกรรมในข้อ 1. บรรลุจุดมุ่งหมายที่ได้กำหนด
- ( ) ให้คำแนะนำในการจัดกิจกรรมละคร
  - ( ) ให้บริการด้านเอกสารและคู่มือในการสอน
  - ( ) ให้บริการด้านสื่อวัสดุอุปกรณ์ประกอบการจัดกิจกรรม
  - ( ) จัดครูพิเศษมาสอนศิลปการละครให้กับครูในโรงเรียน
  - ( ) อื่นๆ (โปรดระบุ).....
- .....
7. ท่านให้ครูจัดเนื้อหาในการเรียนการสอนในโรงเรียนอย่างไร
- ( ) จัดเนื้อหาแบบบูรณาการในหน่วยการเรียนรู้
  - ( ) จัดเนื้อหาโดยแบ่งเป็นรายวิชา
  - ( ) จัดเนื้อหาให้เป็นไปตามหัวเรื่อง (Topic)/แก่นเรื่อง (Theme) ที่ครูกำหนดในแต่ละเทอม
  - ( ) จัดเนื้อหาตามความสนใจของผู้เรียน โดยครูมิได้กำหนดล่วงหน้ามาก่อน
  - ( ) อื่นๆ (โปรดระบุ).....
- .....
8. จากคำตอบข้างต้น (ข้อ 7.) ท่านได้นำกิจกรรมในข้อ 1. เข้ามาพิจารณาให้สัมพันธ์กับการจัดเนื้อหาในการเรียนการสอนบ้างหรือไม่
- ( ) นำมาพิจารณาโดย.....
- .....
- ( ) ไม่ได้นำมาพิจารณา เพราะ .....
- .....
- ( ) อื่นๆ (โปรดระบุ).....
- .....
9. ท่านจัดให้ครูประจำชั้นนำกิจกรรมในข้อ 1. เข้ามาใช้ในช่วงเวลาใดบ้าง
- ( ) จัดให้อยู่ในช่วงเวลาของกิจกรรมการเรียนการสอนต่างๆ ในตารางกิจกรรมประจำวัน เช่น ในกิจกรรมวงกลม กิจกรรมเล่นเสรี เป็นต้น
  - ( ) จัดช่วงเวลาให้เฉพาะกิจกรรมในข้อ 1. ซึ่งได้ระบุไว้ในตารางกิจกรรมประจำวัน เช่น กิจกรรมนิทานละครหุ่น กิจกรรมศิลปการละคร เป็นต้น.....
  - ( ) จัดให้อยู่ในช่วงเวลาของวิชาต่างๆ ได้แก่ .....
  - ( ) จัดให้อยู่ในช่วงเวลานอกตารางกิจกรรมประจำวัน ได้แก่.....
  - ( ) อื่นๆ (โปรดระบุ).....

10. ท่านเคยได้รับการเรียนหรือการอบรมหรือเป็นผู้จัดการอบรมที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมในข้อ 1. หรือกิจกรรมละครหรือศิลปการละครภายในโรงเรียนหรือไม่

( ) เคย ได้รับการอบรมหรือจัดการอบรมเรื่องอะไรบ้าง และผู้ให้การอบรมหรือวิทยากรคือใคร หรือมาจากกลุ่ม/คณะใด

ลำดับที่ 1. เรื่อง.....ผู้ให้การอบรม.....

2. เรื่อง.....ผู้ให้การอบรม.....

3. เรื่อง.....ผู้ให้การอบรม.....

( ) ไม่เคย

11. ท่านเคยส่งครูไปอบรม/เรียนเกี่ยวกับการใช้กิจกรรมในข้อ 1. หรือกิจกรรมละครหรือศิลปการละครบ้างหรือไม่

( ) เคย การอบรมเรื่องอะไร และหน่วยงานที่จัดคือใคร

ลำดับที่ 1. เรื่อง.....ผู้ให้การอบรม.....

2. เรื่อง.....ผู้ให้การอบรม.....

3. เรื่อง.....ผู้ให้การอบรม.....

( ) ไม่เคย

12. ท่านเคยส่งครูไปดูงานนอกสถานที่เกี่ยวกับการใช้กิจกรรมในข้อ 1. หรือกิจกรรมละครในการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนบ้าง หรือไม่

( ) เคย ศึกษาดูงานที่ใดบ้าง

ลำดับที่ 1.....จำนวนครู.....คน

2.....จำนวนครู.....คน

3.....จำนวนครู.....คน

( ) ไม่เคย

13. ท่านส่งเสริมให้ครูนำความรู้ที่ได้รับหลังจากการอบรมข้างต้น (ในข้อ 9,10,11) มาใช้ในโรงเรียนบ้างหรือไม่ อย่างไร

( ) ให้ครูนำความรู้ที่ได้รับมาใช้ในการปรับหลักสูตรในโรงเรียน

( ) ให้ครูนำความรู้ที่ได้รับมาเผยแพร่แก่ครูคนอื่นๆ

( ) ให้ครูนำความรู้ที่ได้รับมาปรับใช้ในห้องเรียนของตน

( ) ไม่มีการดำเนินการใดๆ หลังจากได้รับการอบรม

( ) ไม่ได้ดำเนินการใดๆ เนื่องจากไม่เคยปฏิบัติในข้อ 9,10,11

( ) อื่นๆ (โปรดระบุ).....

14. ท่านจัดให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนโดยทั่วไปของโรงเรียนอย่างไร

- ( ) จัดให้เป็นวิทยากรพิเศษให้ความรู้แก่นักเรียน
- ( ) จัดให้เข้ามาเป็นผู้ช่วยสอนในชั้นเรียน
- ( ) จัดให้ผู้ปกครองช่วยเหลือทางด้านสื่อประกอบการเรียนการสอน
- ( ) ไม่ได้จัดให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน
- ( ) อื่นๆ (โปรดระบุ).....

15. ท่านจัดให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมในข้อ 1. หรือกิจกรรมละครของโรงเรียน บ้างหรือไม่ อย่างไร

- ( ) มีส่วนร่วม โดย 1.....
.....
2.....
.....
- ( ) ไม่มีส่วนร่วม เพราะ.....
.....

คู่มือการใช้แบบสอบถามครูประจำชั้น เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ละครในโรงเรียนอนุบาล ในกรุงเทพมหานคร

วัตถุประสงค์

แบบสอบถามฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการใช้ละครในโรงเรียนอนุบาลด้านการจัดการสอนโดยใช้ละคร ประเด็นคำถามประกอบไปด้วย 1) สภาพการใช้ละคร ได้แก่ วัตถุประสงค์ในการใช้ละคร, ประเภทของละครที่นำมาใช้และกิจกรรมประจำวันที่น่าละครมาใช้ 2) วิธีใช้ละคร ได้แก่ บทบาทครูในการสอน, การจัดกลุ่มเด็กในการดำเนินการสอน, กระบวนการในการสอนและสื่อประกอบการสอน 3) การประเมินการใช้ละคร ได้แก่ วัตถุประสงค์ในการประเมิน และวิธีที่ใช้ในการประเมิน

ผู้ให้ข้อมูล

ครูประจำชั้นในโรงเรียนอนุบาล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนและสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในกรุงเทพมหานคร

รายละเอียดของแบบสอบถาม

แบบสอบถามฉบับนี้แบ่งออกเป็น 2. ตอนคือ

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม คำถามมีลักษณะเลือกตอบและปลายเปิด จำนวน 7 ข้อ

ตอนที่ 2 การจัดการเรียนการสอนโดยใช้ละคร

เป็นคำถามเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ละครในโรงเรียนอนุบาล คำถามมีลักษณะเลือกตอบ และปลายเปิด จำนวน 26 ข้อ

การปฏิบัติในการใช้แบบสอบถาม

1. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปให้ผู้ให้ข้อมูลทางไปรษณีย์
2. ขอให้ผู้ให้ข้อมูลตอบแบบสอบถามและส่งกลับทางไปรษณีย์ภายในเวลาที่กำหนด

แบบสอบถาม
เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ละครในโรงเรียนอนุบาล ในกรุงเทพมหานคร
สำหรับครูประจำชั้น

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การจัดการเรียนการสอนโดยใช้ละคร

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดให้รายละเอียดเกี่ยวกับตัวท่าน โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ( ) หน้าข้อความหรือ
เติมข้อความลงในช่องว่างตามความเป็นจริง

1. เพศ

( ) ชาย ( ) หญิง

2. อายุ

( ) ต่ำกว่า 21 ปี ( ) 21-30 ปี

( ) 31-40 ปี ( ) 41-50 ปี

( ) สูงกว่า 50 ปี

3. วุฒิทางการศึกษา

( ) มัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า

( ) อนุปริญญาหรือเทียบเท่า สาขา.....

( ) ปริญญาตรี สาขา.....

( ) ปริญญาโท สาขา.....

( ) สูงกว่าปริญญาโท

(โปรดระบุ).....

4. ประสบการณ์การสอนชั้นอนุบาล

( ) ต่ำกว่า 6 ปี ( ) 6-10 ปี

( ) 11-15 ปี ( ) สูงกว่า 15 ปี (โปรดระบุ).....ปี

5. ความรับผิดชอบ

- ท่านสอน ( ) ประจำชั้นอนุบาลปีที่...../..... อายุประมาณ.....ปี
 ( ) ประจำชั้นนักเรียนคละอายุระหว่าง.....ถึง.....ปี
 นักเรียนในความดูแลของท่าน รวมทั้งสิ้น.....คน
 นักเรียนชาย.....คน
 นักเรียนหญิง.....คน

6. ท่านเคยเข้ารับการอบรม/สัมมนา/ได้รับความรู้เกี่ยวกับการละคร/ศิลปการละครหรือการจัดการเรียนการสอนโดยใช้วิธีการ/เทคนิคการละคร หรือไม่

( ) เคย

ลำดับที่	เรื่องที่อบรม/สัมมนา/เรียน	ระยะเวลาในการอบรม	หน่วยงานที่จัด	สถานที่ที่ใช้อบรม
1.	.....	.....	.....	.....
2.	.....	.....	.....	.....
3.	.....	.....	.....	.....
4.	.....	.....	.....	.....

( ) ไม่เคย

7. ท่านเคยไปศึกษาดูงานเกี่ยวกับการใช้ละครในการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนบ้างหรือไม่

( ) เคย ไปศึกษาดูงานที่ใดบ้าง

- 1.....เมื่อ พ.ศ.....
 2.....เมื่อ พ.ศ.....
 3.....เมื่อ พ.ศ.....

( ) ไม่เคย

ตอนที่2 การจัดการเรียนการสอนโดยใช้ละคร

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน ( ) หน้าข้อความ หรือเติมข้อความลงในช่องว่าง

ตามความเป็นจริงและเลือกตอบได้มากกว่า 1 รายการ

1. โรงเรียนของท่านมีการจัดกิจกรรมในลักษณะใดต่อไปนี้บ้าง

- ( ) 1.1 ครูจัดกิจกรรมโดยนำประสบการณ์จากชีวิตประจำวันมาเป็นข้อมูลเพื่อให้นักเรียนลองสวมบทบาทในการเล่นตามเงื่อนไขที่ครูสร้างขึ้น
- ( ) 1.2 ครูจัดกิจกรรมโดยสร้างสถานการณ์หรือเรื่องที่เป็นปัญหาแล้วให้นักเรียนคิดถึงวิธีการแก้ไขแล้วสวมบทบาทตามความคิดและความรู้สึกของตนเพื่อแก้ปัญหาในสถานการณ์นั้นๆ
- ( ) 1.3 ครูจัดกิจกรรมโดยให้นักเรียนร่วมกันสวมบทบาทโดยใช้ละครหุ่น ตามบทที่พัฒนาขึ้นร่วมกันและ/หรือบทที่มีอยู่แล้วจากเรื่องราวในหนังสือหรือเรื่องเล่าที่นักเรียนเลือกเอง
- ( ) 1.4 ครูจัดกิจกรรมโดยให้นักเรียนเลือกบางส่วนของเรื่องราวในหนังสือหรือเรื่องที่ครูเล่า นำมาสร้างเป็น โครงเรื่อง และบท แล้วจึงนำมาแสดงตามบทบาทที่นักเรียนร่วมกันสร้างขึ้น
- ( ) 1.5 ครูจัดกิจกรรมโดยให้นักเรียนหรือครูเป็นผู้อ่านบรรยายเนื้อเรื่องตามบทละคร ขณะที่กลุ่มนักเรียนซึ่งเป็นผู้แสดง ก็แสดงบทบาทไปตามความคิดและความรู้สึกของตนที่มีต่อเรื่องนั้นๆ
- ( ) 1.6 ครูจัดกิจกรรมโดยให้นักเรียนแสดงบทบาทตามความคิดและความรู้สึกของตน ในบทละครที่นำมาจากส่วนหนึ่งของการพูดประสานเสียง บทกลอนและ/หรือบทเพลง
- ( ) 1.7 ครูจัดกิจกรรมโดยให้นักเรียนแสดงออกตามบทบาทที่ตนได้รับในบทละครที่มีอยู่แล้วหรือบทละครที่นักเรียนร่วมกันพัฒนาขึ้น
- ( ) 1.8 ครูจัดกิจกรรมโดยครูนำเรื่องราวที่มีอยู่แล้วหรือสร้างขึ้นเอง มาสร้างเป็นบทละครแล้วนำมาแสดง โดยที่ครูเป็นผู้แสดงเป็นตัวละครเองหรือใช้หุ่นเชิด
- ( ) 1.9 ครูจัดกิจกรรมโดยนำกลุ่มหรือคณะละครต่างๆมาจัดแสดงเพื่อให้ความรู้หรือทรรศนะในเรื่องใดเรื่องหนึ่งเป็นพิเศษแก่นักเรียน
- ( ) 1.10 อื่นๆ (โปรดระบุ).....
- .....
- .....

2. ท่านนำกิจกรรมในข้อ 1. มาใช้ ในโรงเรียนในรูปแบบใดต่อไปนี้

- ( ) เป็นกิจกรรมกลางของทั้ง โรงเรียนทุกระดับชั้นทำร่วมกัน
- ( ) เป็นกิจกรรมของแต่ละระดับชั้นทำร่วมกัน

- ( ) เป็นกิจกรรมของแต่ละชั้นเรียนทั้งห้องทำร่วมกัน
- ( ) เป็นกิจกรรมเฉพาะกลุ่มย่อยๆ ในชั้นเรียนมิได้ทำร่วมกันทั้งชั้น
- ( ) อื่นๆ (โปรดระบุ).....
3. ท่านมีวัตถุประสงค์อย่างไรในการใช้กิจกรรมในข้อ 1. ในการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน
- ( ) เพื่อใช้เป็นสื่อประกอบการสอน
- ( ) เพื่อใช้เป็นกิจกรรมในการเรียนการสอน
- ( ) เพื่อใช้เป็นวิธีการสอน
- ( ) อื่นๆ (โปรดระบุ).....
- .....
4. ท่านมีวัตถุประสงค์ในการพัฒนาเด็กด้านใดบ้าง เมื่อนำกิจกรรมในข้อ 1. ไปใช้ในชั้นเรียน
- ( ) พัฒนาการคิดสร้างสรรค์และสุนทรียศาสตร์
- ( ) พัฒนาการความสามารถในการใช้ความคิดและวิจารณ์
- ( ) พัฒนาการเติบโตทางสังคมและความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น
- ( ) ปรับปรุงทักษะในการสื่อสาร
- ( ) พัฒนาการรู้สึทางศีลธรรมและคุณค่าทางจิตวิญญาณ
- ( ) สร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับตนเอง
- ( ) อื่นๆ (โปรดระบุ).....
- .....
5. ในชั้นเรียนของท่านปรากฏว่ามีกิจกรรมในข้อ 1. อยู่ในช่วงเวลาของกิจกรรมใดบ้างในตารางกิจกรรมประจำวัน
- ( ) กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ
- ( ) กิจกรรมในวงกลม
- ( ) กิจกรรมสร้างสรรค์
- ( ) กิจกรรมเล่นตามมุม
- ( ) กิจกรรมดนตรี
- ( ) กิจกรรมนิทาน
- ( ) อื่นๆ (โปรดระบุ).....
- .....

6. จากคำตอบในข้อ 5. ท่านใช้เวลาประมาณเท่าใดในการจัดกิจกรรมดังกล่าว

- ( ) ทุกวัน วันละประมาณ.....นาที
- ( ) 2-3 ครั้ง / สัปดาห์ ครั้งละประมาณ.....นาที
- ( ) 1 ครั้ง / สัปดาห์ ครั้งละประมาณ.....นาที
- ( ) ไม่มีการจัดเวลาที่แน่นอนสำหรับกิจกรรมนี้ เพราะ.....
- ( ) อื่นๆ (โปรดระบุ).....

7. ท่านมีบทบาทในการจัดเตรียมกิจกรรมในข้อ 1. อย่างไรบ้าง

- ( ) เตรียมเรื่องที่จะนำมาจัดกิจกรรม
- ( ) เตรียมบทที่จะนำมาจัดกิจกรรม
- ( ) เตรียมสื่อ / อุปกรณ์ประกอบในการจัดกิจกรรม
- ( ) เตรียมสภาพแวดล้อมหรือเตรียมฉากสำหรับจัดกิจกรรม
- ( ) เตรียมตัวผู้เล่น / ผู้แสดงที่จะนำมาจัดกิจกรรม เช่น การฝึกในเรื่องบทบาท, การเคลื่อนไหว, การพูด, เพลงและการเชิดในกรณีที่ใช้นุ่นเชิด เป็นต้น
- ( ) อื่นๆ (โปรดระบุ).....

8. ท่านมีบทบาทขณะทำกิจกรรมอย่างไรบ้าง เมื่อจัดการเรียนการสอนโดยใช้กิจกรรมในข้อ 1.

- ( ) เป็นผู้นำกิจกรรม แล้วให้เด็กๆปฏิบัติตามเงื่อนไขที่ครูและ/หรือนักเรียนกำหนดขึ้น
- ( ) เป็นผู้แนะนำในการทำกิจกรรมของนักเรียน
- ( ) เป็นผู้แสดงร่วมกับนักเรียน
- ( ) เป็นผู้สังเกตการณ์และคอยให้การช่วยเหลือ
- ( ) อื่นๆ (โปรดระบุ).....

9. ท่านมีบทบาทอย่างไรในช่วงสรุปของกิจกรรมในข้อ 1.

- ( ) เป็นผู้นำในการสรุปกิจกรรมแล้วให้เด็กๆ เสนอความคิดเห็น ได้แก่ข้อความรู้ที่ได้รับจากกิจกรรม ขั้นตอนประโยชน์ของกิจกรรม ปัญหาที่พบ รวมถึงการแก้ไข
- ( ) เป็นผู้เข้าร่วมสรุปกิจกรรมไปพร้อมๆกับนักเรียนที่ร่วมกันเสนอความคิดเห็น
- ( ) เป็นผู้สังเกตการณ์ในการสรุปกิจกรรม
- ( ) ไม่มีการสรุปกิจกรรม

( ) อื่นๆ (โปรดระบุ).....

10. การจัดกลุ่มเด็กในการทำกิจกรรมในข้อ 1. ในชั้นเรียนของท่านเป็นอย่างไร

- ( ) เด็กทำกิจกรรมเดียวกันไปพร้อมๆ กันทั้งชั้นตลอดทั้งกิจกรรม
- ( ) เด็กทำกิจกรรมโดยแบ่งเป็นกลุ่มย่อยๆ ตามลักษณะของกิจกรรมที่แตกต่างกัน
- ( ) เด็กทำกิจกรรมเริ่มต้นไปพร้อมๆ กันทั้งชั้น แล้วจึงแบ่งเป็นกลุ่มย่อยๆ
- ( ) อื่นๆ (โปรดระบุ).....

11. การจัดกลุ่มเด็กเป็นกลุ่มย่อยในการทำกิจกรรมในข้อ 1. ท่านมีเกณฑ์การพิจารณาอย่างไร

- ( ) จัดกลุ่มเด็กตามระดับความสามารถ
- ( ) จัดกลุ่มเด็กตามระดับอายุ
- ( ) จัดกลุ่มเด็กตามความสนใจ/สมัครใจ
- ( ) ไม่มีการจัดเป็นกลุ่มย่อย
- ( ) อื่นๆ (โปรดระบุ).....

12. การจัดกลุ่มย่อยในการทำกิจกรรมในข้อ 1. กระทำโดยวิธีใด

- ( ) ครูเป็นผู้จัดกลุ่มให้เด็ก
- ( ) ครูและเด็กร่วมกันจัดกลุ่ม
- ( ) เด็กร่วมกันคิดและจัดกลุ่มเอง
- ( ) ไม่มีการจัดเป็นกลุ่มย่อย
- ( ) อื่นๆ (โปรดระบุ).....

13. ท่านใช้วัสดุอุปกรณ์ประเภทใดเป็นส่วนใหญ่ในการจัดกิจกรรมในข้อ 1.

- ( ) วัสดุอุปกรณ์ที่ได้จากธรรมชาติ เช่น ต้นไม้ กิ่งไม้ ใบไม้ ก้อนหิน เมล็ดพืช เป็นต้น
- ( ) วัสดุอุปกรณ์ประเภทเศษวัสดุ เช่น กระดาษหนังสือพิมพ์ แก้วพลาสติก ผ้า เป็นต้น
- ( ) วัสดุอุปกรณ์ประเภทเครื่องใช้ประจำบ้าน เช่น ไม้กวาด โต๊ะ หม้อ เป็นต้น
- ( ) วัสดุอุปกรณ์ที่มาจากของเล่นที่จัดไว้ในชั้นเรียน เช่น ไม้บล็อก ตุ๊กตา เป็นต้น
- ( ) อื่นๆ (โปรดระบุ).....

14. อุปกรณ์ประกอบในการจัดหรือแสดงกิจกรรมในข้อ 1. ส่วนใหญ่มาจากที่ใด

- ( ) ครูเป็นผู้จัดเตรียม
- ( ) นักเรียนจัดเตรียมมา
- ( ) ครูและนักเรียนร่วมกันจัดเตรียมมา
- ( ) นักเรียนร่วมกันประดิษฐ์ / สร้างขึ้น
- ( ) ครูและนักเรียนร่วมกันประดิษฐ์ / สร้างขึ้น
- ( ) อื่นๆ (โปรดระบุ).....

15. ในการจัดกิจกรรมในข้อ 1. ท่านมีการฝึกทักษะพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมดังกล่าวให้นักเรียนในด้านใดบ้าง

- ( ) การรับรู้ทางประสาทสัมผัสทั้ง 5 โดย.....
- ( ) การเคลื่อนไหว โดย.....
- ( ) การจินตนาการ โดย.....
- ( ) เสียง โดย.....
- ( ) ภาษา โดย.....
- ( ) อื่นๆ (โปรดระบุ).....

16. ท่านปฏิบัติอย่างไรในการเริ่มต้นกิจกรรมในข้อ 1.

- ( ) เริ่มนำนักเรียนจัดกิจกรรมที่เตรียมไว้ทันที
- ( ) ถามคำถามกระตุ้นให้นักเรียนได้คิดหาคำตอบแล้วโยงเข้าสู่กิจกรรมที่เตรียมไว้
- ( ) ถามนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องเล่า / นิทาน ,บทกลอน / บทเพลง ที่ชอบแล้วสนใจนำมาจัด

กิจกรรมในข้อ 1.

- ( ) ตั้งหัวเรื่องขึ้นมาแล้วให้นักเรียนคิดเรื่องราวที่จะนำมาจัดกิจกรรมในข้อ 1.
- ( ) ให้นักเรียนช่วยกันคิดหัวเรื่องที่ตนสนใจแล้วคิดเรื่องราวต่อเพื่อนำมาจัดกิจกรรม
- ( ) อื่นๆ (โปรดระบุ).....

17. ในขั้นของการสร้างสรรค์กิจกรรมในข้อ 1. ท่านให้นักเรียนปฏิบัติในข้อใดบ้าง ต่อไปนี้

- ( ) ให้นักเรียนปฏิบัติตามแผนที่ครูเตรียมไว้ทุกขั้นตอน
- ( ) ครูเป็นผู้ดำเนินการทำกิจกรรมแล้วให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นทั้ง

ในด้านการสร้างบทละคร การเลือกตัวละคร การสร้างฉากและการแสดง

( ) นักเรียนเป็นหลักในการคิดสร้างบทละคร เลือกตัวแสดง การสร้างฉากและรวมถึงเป็นผู้แสดง โดยที่ครูเป็นผู้คอยให้คำแนะนำช่วยเหลือหรือเป็นผู้สร้างสถานการณ์/คอยกระตุ้น

( ) อื่นๆ (โปรดระบุ).....

18. การสรุปกิจกรรมในข้อ 1. โดยการแสดงเป็นเรื่องราวในห้องเรียนของท่านผู้แสดงคือใครบ้าง

( ) นักเรียนทุกคนในห้องเรียนของท่านทั้งหมด

( ) นักเรียนที่สนใจบางคนในห้องเรียน

( ) ครูประจำชั้นและครูผู้ช่วย

( ) ผู้ปกครองนักเรียน

( ) อื่นๆ (โปรดระบุ).....

19. ท่านมีเกณฑ์ในการพิจารณาการเลือกเนื้อหาหรือเรื่องที่จะนำมาจัดกิจกรรมในข้อ 1. อย่างไร

( ) พิจารณาดังตัวเด็กเป็นหลักเช่น เหมาะสำหรับเด็กวัยนี้ หรือ เป็นเรื่องที่นักเรียนชอบ

( ) พิจารณาดังจุดมุ่งหมายที่ต้องการจะให้เด็กทราบ เช่น ให้สอดคล้องกับเนื้อหาที่เรียน

( ) พิจารณาดังโอกาสที่จะใช้ เช่น ตรงกับวันสำคัญต่างๆ

( ) อื่นๆ (โปรดระบุ).....

20. โครงเรื่องและบทส่วนใหญ่ท่านนำมาจากแหล่งใด

( ) นิทาน

( ) เพลง

( ) บทกลอน

( ) แต่งขึ้นเองจากเรื่อง / หัวข้อที่เรียน

( ) อื่นๆ (โปรดระบุ).....

21. ใครเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการเลือกเรื่องที่จะนำมาจัดกิจกรรมในข้อ 1.

( ) หัวหน้าฝ่ายวิชาการ / หัวหน้าระดับชั้นอนุบาล

( ) ครูประจำชั้น

( ) นักเรียนในห้องเรียน

( ) อื่นๆ (โปรดระบุ).....

22. ส่วนใหญ่บทบาทที่นำมาใช้มาจากแหล่งใด

- ( ) เป็นบทที่มีอยู่แล้ว
- ( ) เป็นบทที่ครูสร้างขึ้น
- ( ) เป็นบทที่ ครู/นักเรียนปรับมาจากบทเดิม
- ( ) นักเรียนร่วมกันสร้างบทขึ้นมาใหม่
- ( ) อื่นๆ (โปรดระบุ).....

23. ท่านมีการประเมินการใช้กิจกรรมในข้อ 1. หรือนำกิจกรรมละครในข้อ 1. ไปใช้เพื่อการประเมิน ในการจัดการเรียนการสอนหรือไม่ (ถ้ามีกรุณาตอบข้อต่อไป)

- ( ) มีการประเมิน
- ( ) ไม่มีการประเมิน

24. จากคำตอบในข้อ 23. ท่านประเมินกิจกรรมด้านใด

- ( ) ประเมินคุณภาพของกิจกรรมละคร เช่น เด็กแสดงได้สมบทบาทหรือไม่ หรือ ละครแสดงออกมาได้ดีแค่ไหน ราบรื่นหรือไม่ เป็นต้น
- ( ) ประเมินพัฒนาการของเด็กที่ได้จากการทำกิจกรรมละครแต่ไม่เน้นด้านคุณภาพของ ละคร เช่น ในกระบวนการละครเด็กๆ ได้พัฒนาทางด้านทางด้านภาษาหรือไม่ อย่างไร จากส่วนใด ของกระบวนการละคร เป็นต้น
- ( ) ประเมินองค์ความรู้ที่ได้จากการทำกิจกรรมละคร เช่น เด็กได้คิด/ข้อคิดอะไรจากเรื่อง ที่
 คนได้เล่น/แสดง หรือเด็กได้รับความรู้เพิ่มขึ้นจากเรื่องที่เด็กได้เล่น/แสดง เป็นต้น
- ( ) อื่นๆ (โปรดระบุ).....

25. กิจกรรมในข้อ 1. ของท่านสามารถนำมาใช้ในการประเมินพัฒนาการเด็กได้หรือไม่ และ ประเมินในด้านใดได้บ้าง

- ( ) ได้ ในด้าน.....
- ( ) ไม่ได้เลย เพราะ.....

26. วิธีการที่ใช้ในการประเมินคือ วิธีใด

( ) วิธีการสังเกตพฤติกรรมนักเรียนขณะทำกิจกรรมในข้อ 1. ซึ่งสะท้อนความคิดและความเข้าใจของเด็กที่มีต่อเรื่อง ตัวละครและบทบาทที่ตนได้รับ

( ) วิธีการสังเกตพฤติกรรมนักเรียนหลังจากทำกิจกรรมในข้อ 1. ไปแล้วซึ่งเป็นพฤติกรรมที่สะท้อนถึงผลจากการทำกิจกรรมละคร เช่นในการเล่นของเด็กที่นำอุปกรณ์มาเล่น/แสดงกันเอง (ในช่วงเวลานอกเหนือจากเวลาของกิจกรรมในข้อ1.) โดยที่ครูไม่ได้เข้าร่วมด้วย หรือการนำเรื่อง/นิทานอื่นๆที่ตนชอบมาเล่น/แสดงกันเองตามกระบวนการที่ครูเคยจัดให้ เป็นต้น

( ) วิธีการสอบถามความเข้าใจที่มีต่อเรื่อง / ตัวละคร หรือให้เด็กออกมาเล่าเรื่อง

( ) วิธีการรวบรวมผลงานที่ได้จากกิจกรรม เช่น ภาพวาด งานเขียน แผ่นผัง หรือสิ่งประดิษฐ์เพื่อนำมาประกอบการเล่น เป็นต้น

( ) อื่นๆ (โปรดระบุ).....

.....

**คู่มือการใช้แบบสัมภาษณ์หัวหน้าฝ่ายวิชาการโรงเรียน
เกี่ยวกับ แนวคิดทฤษฎีการใช้ละครในหลักสูตรของโรงเรียนอนุบาล
ในกรุงเทพมหานคร**

วัตถุประสงค์

แบบสอบถามฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการใช้ละครตามแนวคิดทฤษฎีของโรงเรียนอนุบาล ซึ่งประกอบไปด้วย 1) หลักการและแนวคิดทฤษฎีในการศึกษาของโรงเรียน 2) การประสานงานการใช้ละครตามแนวคิดทฤษฎี ได้แก่การประสานงานระหว่างบุคลากรและการจัดแบ่งความรับผิดชอบเรื่องเนื้อหาเวลาและกิจกรรม 3) การส่งเสริมการใช้ละครตามแนวคิดทฤษฎี ได้แก่การจัดอบรมการละครและการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

ผู้ให้ข้อมูล

หัวหน้าฝ่ายวิชาการ โรงเรียนอนุบาล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนและ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในกรุงเทพมหานคร

ลักษณะของการสัมภาษณ์

เป็นการสัมภาษณ์เป็นรายบุคคลแบบมีโครงสร้าง ผู้สัมภาษณ์จะถามตามประเด็นที่ศึกษา และตัวอย่างคำถาม โดยมีอิสระในการตัดแปลงคำถามให้เหมาะสมกับสถานการณ์และผู้ให้สัมภาษณ์ตอบได้อย่างอิสระ

รายละเอียดของแบบสัมภาษณ์

แบบสัมภาษณ์แบ่งออกเป็น 3 ตอนคือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับการสัมภาษณ์

วัน เวลา สถานที่ ในการสัมภาษณ์ และข้อมูลโรงเรียนของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 สถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์

เป็นแบบบันทึกข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับการสัมภาษณ์และข้อมูลของโรงเรียน

ตอนที่ 3 การใช้ละครตามแนวคิดทฤษฎีของโรงเรียน

เป็นตัวอย่างคำถามที่เป็นแนวทางในการสัมภาษณ์หัวหน้าฝ่ายวิชาการ โรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนโดยใช้ละคร

การปฏิบัติในการสัมภาษณ์

1. การเตรียมตัวก่อนการสัมภาษณ์
  - 1.1 ศึกษาและทำความเข้าใจประเด็นในการสัมภาษณ์ให้ชัดเจน
  - 1.2 นัดแนะเวลาและสถานที่สัมภาษณ์กับผู้ให้สัมภาษณ์

2. การดำเนินการสัมภาษณ์
  - 2.1 ผู้สัมภาษณ์แนะนำตนเองและบอกจุดมุ่งหมายในการสัมภาษณ์
  - 2.2 สนทนาเรื่องทั่วไปเพื่อสร้างความคุ้นเคยในการสัมภาษณ์
  - 2.3 ขออนุญาตจดบันทึกและบันทึกเสียงระหว่างการสัมภาษณ์
  - 2.4 เริ่มต้นการสัมภาษณ์ตามประเด็นในการสัมภาษณ์
  - 2.5 รวบรวมเอกสารและหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดทฤษฎีของโรงเรียนในการใช้ละครในการจัดการเรียนการสอน

การบันทึกข้อมูล

1. ผู้สัมภาษณ์บันทึกข้อมูลในตอนต้นที่ 1 ก่อนการสัมภาษณ์
2. ผู้สัมภาษณ์บันทึกข้อมูลในตอนต้นที่ 2-3 ระหว่างการสัมภาษณ์
3. ตรวจสอบการบันทึกข้อมูลและบันทึกรายละเอียดเพิ่มเติมจากเทปบันทึกเสียงหลังจากการสัมภาษณ์

**แนวการสัมภาษณ์หัวหน้าฝ่ายวิชาการโรงเรียน
เกี่ยวกับแนวคิดทฤษฎีการใช้ละครในหลักสูตรของโรงเรียนอนุบาล**

ตัวแปรที่ศึกษา	ประเด็นหลัก	ประเด็นย่อย
การเตรียมการใช้ละคร		
1. หลักการและแนวคิด ทฤษฎีในการศึกษาของ โรงเรียน	1.1 แนวคิดทฤษฎีของโรง เรียน	<ul style="list-style-type: none"> - หลักสูตรของโรงเรียนตาม หลักการที่สะท้อนแนวคิด ทฤษฎี - การจัดการเรียนการสอน ตามแนวคิดทฤษฎี
	1.2 แนวคิดทฤษฎีของโรง เรียนกับการใช้ละคร	<ul style="list-style-type: none"> - หลักในการใช้ละครตาม แนวคิดทฤษฎี - เป้าหมายในการนำละคร มาใช้ในโรงเรียน
2. การประสานงานการใช้ ละครตามแนวคิดทฤษฎี	2.1 การประสานงานระหว่าง บุคลากร	<ul style="list-style-type: none"> - ขั้นตอนการประสานงาน กับบุคลากรภายในโรง เรียนในการนำกิจกรรม ละครมาใช้ - การประสานงานกับหน่วย งานภายนอกโรงเรียนที่ เกี่ยวข้องกับกิจกรรมละคร
	2.2 การจัดแบ่งความรับผิดชอบ เรื่องเนื้อหา /เวลาและ กิจกรรม	<ul style="list-style-type: none"> - การจัดแบ่งความรับผิดชอบ เรื่องเนื้อหาให้แต่ละ ระดับชั้น - การจัดสรรเวลาให้แก่วิชา หรือรูปแบบการเรียนการ สอนที่จะนำไปสู่กิจกรรม ละคร

ตัวแปรที่ศึกษา	ประเด็นหลัก	ประเด็นย่อย
3 การส่งเสริมการใช้ละครตามแนวคิดทฤษฎี	3.1 การจัดอบรมละคร 3.2 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง	<ul style="list-style-type: none"> - วัตถุประสงค์ในการจัดอบรมและการดำเนินงาน - บุคลากรที่ได้รับการอบรมและวิทยากร - ลักษณะและเนื้อหาในการจัดอบรมตามแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับละคร - นโยบายเกี่ยวกับการให้ผู้ปกครองนักเรียนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการศึกษาในโรงเรียน - การดำเนินงานของโรงเรียน - บทบาทหรือความร่วมมือของผู้ปกครองที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมละคร

แบบสัมภาษณ์
เกี่ยวกับแนวคิดทฤษฎีการใช้ละครในหลักสูตรของโรงเรียนอนุบาล ในกรุงเทพมหานคร
สำหรับหัวหน้าฝ่ายวิชาการโรงเรียน

คำชี้แจง

แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับการสัมภาษณ์

ตอนที่ 2 สถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 3 การใช้ละครตามแนวคิดทฤษฎีของโรงเรียน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับการสัมภาษณ์

1. วัน-เวลา ที่สัมภาษณ์

วันที่.....เดือน.....พ.ศ. ....

เริ่มต้นการสัมภาษณ์ เวลา..... น.

สิ้นสุดการสัมภาษณ์ เวลา..... น.

สถานที่ที่ทำการสัมภาษณ์.....

2. ผู้สัมภาษณ์

ชื่อ – สกุล .....

3. ผู้ให้สัมภาษณ์

ชื่อ – สกุล .....

4. ข้อมูลทั่วไปของโรงเรียน

ชื่อ โรงเรียน.....

เลขที่..... ถนน .....แขวง.....

เขต ..... จังหวัด.....รหัสไปรษณีย์.....

หมายเลขโทรศัพท์ .....หมายเลขโทรสาร.....

จำนวนห้องเรียนระดับชั้นอนุบาล รวมทั้งสิ้น .....ห้องเรียน

ระดับชั้นอนุบาลปีที่ 1 .....ห้องเรียน

ระดับชั้นอนุบาลปีที่ 2 .....ห้องเรียน

ระดับชั้นอนุบาลปีที่ 3 .....ห้องเรียน

หรือ ชั้นเรียนแบบคละอายุ ..... ห้องเรียน

จำนวนครูในแต่ละห้องเรียน .....คน

จำนวนครูผู้ช่วยแต่ละห้องเรียน .....คน

ตอนที่ 2 สถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์

1. ผู้ให้สัมภาษณ์

ชื่อ-สกุล.....

ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง.....

โรงเรียน.....

2. เพศ

ชาย

หญิง

3. อายุ

ต่ำกว่า 30 ปี

31-40 ปี

41-50 ปี

สูงกว่า 50 ปี

4. วุฒิทางการศึกษา

ปริญญาตรี สาขา.....

ปริญญาโท สาขา.....

ปริญญาเอก สาขา.....

อื่นๆ ระบุ.....

5. ประสบการณ์การทำงาน

ประสบการณ์การทำงานก่อนที่จะมาดำรงตำแหน่งทางวิชาการในปัจจุบัน

ต่ำกว่า 6 ปี

6-10 ปี

11-15 ปี

สูงกว่า 15 ปี (โปรดระบุ).....ปี

งานวิชาการในโรงเรียนอนุบาลแห่งนี้

ต่ำกว่า 6 ปี

6-10 ปี

11-15 ปี

สูงกว่า 15 ปี (โปรดระบุ).....ปี

ตอนที่ 3 การใช้ละครตามแนวคิดทฤษฎีของโรงเรียน

คำถามสำหรับสัมภาษณ์หัวหน้าฝ่ายวิชาการ

1. หลักการและแนวคิดทฤษฎีในการศึกษาของโรงเรียน

ตัวอย่างคำถาม :-

- โรงเรียนของท่านจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดทฤษฎีใด
- การใช้ละครปรากฏอยู่ในส่วนใดของหลักสูตรในโรงเรียนของท่าน
- ท่านมีเป้าหมายอย่างไรในการนำละครมาใช้ในโรงเรียน
- ท่านมีหลักการและแนวคิดในการนำละครมาใช้ในโรงเรียนอย่างไรบ้าง

ฯลฯ

2. การประสานงานการใช้ละครตามแนวคิดทฤษฎี

2.1 การประสานงานระหว่างบุคลากร

ตัวอย่างคำถาม :-

- ท่านมีวิธีการหรือขั้นตอนในการนำละครมาใช้ในโรงเรียนอย่างไร /ใครเป็นผู้ดำเนินการ
- ท่านประสานงานกับครูประจำชั้นในการนำละครไปใช้ในด้านใดบ้าง และแต่ละด้านปฏิบัติอย่างไร(เช่น ด้านการจัดรูปแบบกิจกรรมละคร ด้านการจัดบริการสื่ออุปกรณ์ ด้านการจัดอาคารสถานที่ เป็นต้น)
- ท่านดำเนินการประชาสัมพันธ์การใช้ละครภายในโรงเรียนของท่านอย่างไร
- ท่านมีการประสานงานกับหน่วยงานหรือโรงเรียนอื่นๆ เกี่ยวกับการใช้ละครในโรงเรียนบ้างหรือไม่ /ถ้ามีปฏิบัติอย่างไร

ฯลฯ

2.2 การจัดแบ่งความรับผิดชอบเรื่องเนื้อหา/เวลาและกิจกรรม

ตัวอย่างคำถาม :-

- ท่านจัดเนื้อหาในการจัดกิจกรรมละครของแต่ละชั้นเรียน เหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร
- ท่านจัดแบ่งความรับผิดชอบเรื่องเนื้อหาของกิจกรรมละครใน 1 เรื่องให้แต่ละห้องเรียนอย่างไร
- ท่านมีการจัดครูพิเศษให้เข้ามาสอนเกี่ยวกับการละครในโรงเรียนบ้างหรือไม่/(ถ้ามี) จัดให้สอนอะไรบ้าง/ จัดเวลาอย่างไร

- ท่านจัดแบ่งช่วงเวลา/วิชาที่ฝึกความพร้อมในด้านทักษะพื้นฐานการให้กับเด็กบ้างหรือไม่ อย่างไร

- ท่านจัดให้นักเรียนได้เข้าร่วมกิจกรรมละครในแต่ละวันเป็นเวลาเท่าใด มีกิจกรรมอะไรบ้าง / แต่ละกิจกรรมใช้เวลาเท่าใด

ฯลฯ

3. การส่งเสริมการใช้ละครตามแนวคิดทฤษฎี

3.1 การจัดอบรมละครในแนวคิดทฤษฎี

ตัวอย่างคำถาม :-

- ท่านได้จัดอบรมการละครตามแนวคิดทฤษฎีให้แก่ครูภายในโรงเรียนบ้างหรือไม่ / มีความสม่ำเสมอแค่ไหน / วิทยากรหรือผู้ให้การอบรมมาจากที่ใด / มีลักษณะการจัดอบรมอย่างไร / เนื้อหาของการอบรมกล่าวโดยสรุปมีอะไรบ้าง

- ท่านมีวัตถุประสงค์อย่างไรในการจัดอบรมการละคร ตามแนวคิดทฤษฎีให้กับครูภายในโรงเรียน

- ท่านได้ส่งครูไปอบรมการละครภายนอกโรงเรียนบ้างหรือไม่ / เป็นละครตามแนวคิดใด / มีลักษณะการจัดอย่างไร / หน่วยงานใดเป็นผู้จัดการอบรม / จัดการอบรมเรื่องอะไรบ้าง

- ท่านดำเนินการอย่างไรเพื่อให้ครูนำความรู้ที่ได้รับจากการอบรมมาปฏิบัติในชั้นเรียน

ฯลฯ

3.2 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

ตัวอย่างคำถาม :-

- โรงเรียนของท่านมีการจัดให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมละครบ้างหรือไม่

- ท่านได้จัดให้มีการประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมละครบ้างหรือไม่ มีวิธีการประชาสัมพันธ์อย่างไร

- ท่านมีวิธีการดำเนินการให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมละครอย่างไร

- ท่านจัดให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมอย่างไรบ้างในกิจกรรมละคร/บทบาทของผู้ปกครองในกิจกรรมละครเป็นอย่างไร

- บทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมการละครในโรงเรียนของท่าน เป็นอย่างไรบ้าง

- ท่านมีวิธีการประสานงานกับผู้ปกครองเมื่อเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมละครอย่างไร

- ท่านคิดว่าผู้ปกครองให้ความร่วมมือโดยการเข้าร่วมกิจกรรมละครของโรงเรียนมากน้อยเพียงใด / เพราะเหตุใดท่านจึงคิดเช่นนั้น

ฯลฯ

**คู่มือการใช้แบบสัมภาษณ์ครูประจำชั้นโรงเรียน
เกี่ยวกับการประยุกต์ใช้แนวคิดทฤษฎีการใช้ละครในหลักสูตรของโรงเรียนอนุบาล
ในกรุงเทพมหานคร**

วัตถุประสงค์

แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการใช้ละครในโรงเรียนอนุบาล ด้านการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ละคร ซึ่งประกอบไปด้วย 1)ลักษณะการใช้ละครตามแนวคิดทฤษฎี ได้แก่ วัตถุประสงค์ในการใช้ละคร, ประเภทของละครที่นำมาใช้, กิจกรรมประจำวันที่น่าจะครมาใช้ 2)วิธีการใช้ละครตามแนวคิดทฤษฎี ได้แก่ บทบาทครูในการสอนโดยใช้ละคร, การจัดกลุ่มเด็กในการดำเนินการสอนโดยใช้ละครและกระบวนการในการสอนโดยใช้ละคร และ 3)การประเมินการใช้ละครตามแนวคิดทฤษฎี ได้แก่ วัตถุประสงค์ในการประเมินและวิธีที่ใช้ในการประเมิน

ผู้ให้ข้อมูล

ครูประจำชั้นในโรงเรียนอนุบาลสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนและสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในกรุงเทพมหานคร

ลักษณะของการสัมภาษณ์

เป็นการสัมภาษณ์เป็นรายบุคคลแบบมีโครงสร้าง ผู้สัมภาษณ์จะถามตามประเด็นที่ศึกษาและตัวอย่างคำถามโดยมีอิสระในการดัดแปลงคำถามให้เหมาะสมกับสถานการณ์และผู้ให้สัมภาษณ์ตอบได้อย่างอิสระ

รายละเอียดของแบบสัมภาษณ์

แบบสัมภาษณ์แบ่งออกเป็น 3 ตอนคือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับการสัมภาษณ์

วัน เวลา สถานที่ ในการสัมภาษณ์ และข้อมูลโรงเรียนของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 สถานภาพของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

เป็นแบบบันทึกข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับการสัมภาษณ์

ตอนที่ 3 วิธีการใช้ละครในการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดทฤษฎีของโรงเรียน

เป็นตัวอย่างคำถามที่เป็นแนวทางในการสัมภาษณ์ครูประจำชั้นที่จัดการเรียนการสอนโดยใช้ละคร

การปฏิบัติในการสัมภาษณ์

1. การเตรียมตัวก่อนการสัมภาษณ์

- 1.1 ศึกษาและทำความเข้าใจประเด็นในการสัมภาษณ์ให้ชัดเจน
- 1.2 นัดแนะเวลาและสถานที่สัมภาษณ์กับผู้ให้สัมภาษณ์

2. การดำเนินการสัมภาษณ์

- 2.1 ผู้สัมภาษณ์แนะนำตนเองและบอกจุดมุ่งหมายในการสัมภาษณ์
- 2.2 สนทนาเรื่องทั่วไปเพื่อสร้างความคุ้นเคยในการสัมภาษณ์
- 2.3 ขออนุญาตฉบับบันทึกและบันทึกเสียงระหว่างการสัมภาษณ์
- 2.4 เริ่มต้นการสัมภาษณ์ตามประเด็นในการสัมภาษณ์
- 2.5 รวบรวมเอกสารและหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดทฤษฎีของโรงเรียนในการใช้ละคร

ในการจัดการเรียนการสอน

การบันทึกข้อมูล

1. ผู้สัมภาษณ์บันทึกข้อมูลในตอนต้นที่ 1 ก่อนการสัมภาษณ์
2. ผู้สัมภาษณ์บันทึกข้อมูลในตอนต้นที่ 2-3 ระหว่างการสัมภาษณ์
3. ตรวจสอบการบันทึกข้อมูลและบันทึกรายละเอียดเพิ่มเติมจากเทปบันทึกเสียงหลังจากการสัมภาษณ์

แนวการสัมภาษณ์ครูประจำชั้นโรงเรียน
เกี่ยวกับการประยุกต์ใช้แนวคิดทฤษฎีการใช้ละครในหลักสูตรของโรงเรียนอนุบาล

ตัวแปรที่ศึกษา	ประเด็นหลัก	ประเด็นย่อย
การจัดการเรียนการสอนโดยใช้		
ละคร		
1. ลักษณะการใช้ละครตามแนวคิดทฤษฎี	1.1 วัตถุประสงค์ในการใช้ละคร	<ul style="list-style-type: none"> - วัตถุประสงค์สำคัญที่สะท้อนแนวคิดทฤษฎีของโรงเรียนในการใช้ละคร - พัฒนาการเด็กที่ได้รับการส่งเสริมจากกิจกรรมละคร
	1.2 ประเภทของละครที่นำมาใช้	<ul style="list-style-type: none"> - ประเภทของละครที่นำมาใช้และลักษณะเฉพาะของละครประเภทนั้นๆ - เหตุผลหรือแนวคิดในการนำละครประเภทดังกล่าวมาใช้
	1.3 กิจกรรมประจำวันที่น่าละครมาใช้	<ul style="list-style-type: none"> - ช่วงเวลาหรือช่วงของกิจกรรมในตารางกิจกรรมประจำวันที่ปรากฏว่ามีการจัดการเรียนการสอนที่เกี่ยวข้องกับละคร - ความถี่ในการนำกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับละครมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน - เหตุผลในการเลือกช่วงเวลาและความถี่ดังกล่าว

ตัวแปรที่ศึกษา	ประเด็นหลัก	ประเด็นย่อย
2. วิธีการใช้ละครตามแนวคิด ทฤษฎี	2.1 บทบาทครูในการสอนโดย ใช้ละคร	<ul style="list-style-type: none"> - บทบาทครูในการจัดเตรียม เนื้อหาและรายละเอียด ต่างๆที่ประกอบในกิจ กรรมละคร - บทบาทสำคัญของครูใน กิจกรรมที่สะท้อนแนวคิด ทฤษฎี - ขั้นตอนการจัดการเรียน การสอนโดยใช้ละครใน ชั้นเรียนของครู
	2.2 การจัดกลุ่มเด็กในดำเนิน การสอนโดยใช้ละคร	<ul style="list-style-type: none"> - ลักษณะการจัดกลุ่มนัก เรียนในกิจกรรมละคร - วิธีการคัดเลือกนักเรียนใน กลุ่มย่อย - รายละเอียดของกิจกรรม ในแต่ละกลุ่ม
	2.3 กระบวนการในการสอน โดยใช้ละคร	<ul style="list-style-type: none"> - กิจกรรมในการฝึกพื้นฐาน การละครให้นักเรียน และช่วงเวลาในการฝึกฝน - กิจกรรมการพัฒนางองค์ ประกอบสำคัญของละคร ได้แก่ โครงเรื่อง บทละคร ตัวละคร ฉาก และดนตรี - ลักษณะการนำเสนอด้วย การแสดงละคร - การสรุป อภิปราย/ปรับ ปรุงกิจกรรม

ตัวแปรที่ศึกษา	ประเด็นหลัก	ประเด็นย่อย
2. วิธีการใช้ละครตามแนวคิด ทฤษฎี		<ul style="list-style-type: none"> - ที่มาของโครงเรื่องที่นำมาจัดกิจกรรมละคร - วิธีการคัดเลือกเรื่องราวที่นำมาจัดกิจกรรมละคร - ผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการจัดเตรียมบทละครและวิธีการเตรียมบทละคร
3. การประเมินการใช้ละครตามแนวคิดทฤษฎี	3.1 วัตถุประสงค์ในการประเมิน	<ul style="list-style-type: none"> - วัตถุประสงค์ในการประเมินละครตามแนวคิดทฤษฎี - หลักเกณฑ์ในการประเมิน
	3.2 วิธีที่ใช้ในการประเมิน	<ul style="list-style-type: none"> - วิธีการ/ขั้นตอน การประเมินกิจกรรมละคร - ผู้ที่มีบทบาทในการประเมิน
	* 3.3 ช่วงเวลาในการสังเกต	

หมายเหตุ (*) เป็นประเด็นสัมภาษณ์ เพื่อประโยชน์ในการเลือกช่วงเวลาที่ผู้วิจัยจะมาสังเกตจริงในชั้นเรียน

แบบสัมภาษณ์
เกี่ยวกับการประยุกต์ใช้แนวคิดทฤษฎีการใช้ละครในหลักสูตรของโรงเรียนอนุบาล
ในกรุงเทพมหานคร
สำหรับครูประจำชั้น

คำชี้แจง

แบบสัมภาษณ์นี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่

- ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับการสัมภาษณ์
- ตอนที่ 2 สถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์
- ตอนที่ 3 วิธีการใช้ละครในการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดทฤษฎีของโรงเรียน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับการสัมภาษณ์

1. วัน-เวลา ที่สัมภาษณ์

วันที่.....เดือน.....พ.ศ. ....

เริ่มต้นการสัมภาษณ์ เวลา..... น.

สิ้นสุดการสัมภาษณ์ เวลา..... น.

สถานที่ที่ทำการสัมภาษณ์.....

2. ผู้สัมภาษณ์

ชื่อ - สกุล .....

3. ผู้ให้สัมภาษณ์

ชื่อ - สกุล .....

4. ข้อมูลทั่วไปของโรงเรียน

ชื่อ โรงเรียน.....

เลขที่..... ถนน .....แขวง.....

เขต ..... จังหวัด.....รหัสไปรษณีย์.....

หมายเลขโทรศัพท์ .....หมายเลขโทรสาร.....

จำนวนห้องเรียนระดับชั้นอนุบาล รวมทั้งสิ้น .....ห้องเรียน

จำนวนครูในแต่ละห้องเรียน .....คน

จำนวนครูผู้ช่วยแต่ละห้องเรียน .....คน

ตอนที่ 2 สถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์

1. ผู้ให้สัมภาษณ์

ชื่อ-สกุล.....

โรงเรียน.....

2. เพศ

ชาย หญิง

3. อายุ

ต่ำกว่า 30 ปี 31-40 ปี

41-50 ปี สูงกว่า 50 ปี (โปรดระบุ).....ปี

4. วุฒิทางการศึกษา

มัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า

อนุปริญญาหรือเทียบเท่า สาขา.....

ปริญญาตรี สาขา.....

สูงกว่าปริญญาตรี (โปรดระบุ) .....

5. ความรับผิดชอบ

ครูประจำชั้น สอนชั้นอนุบาลปีที่...../.....

ห้องเรียนคละอายุระหว่าง.....ถึง.....ปี

นักเรียนในความดูแลของท่านรวมทั้งสิ้น .....

นักเรียนชาย.....คน

นักเรียนหญิง.....คน

6. ประสบการณ์การทำงานในโรงเรียนอนุบาล

ต่ำกว่า 6 ปี 6-10 ปี

11-15 ปี สูงกว่า 15 ปี (โปรดระบุ).....ปี

ตอนที่ 3 วิธีการใช้ละครในการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดทฤษฎีของโรงเรียน คำถามสำหรับสัมภาษณ์ครูประจำชั้น

1. ลักษณะการใช้ละครตามแนวคิดทฤษฎี

1.1 วัตถุประสงค์ในการใช้ละคร

ตัวอย่างคำถาม :-

- ท่านมีวัตถุประสงค์หลักในการใช้ละครในการจัดกิจกรรมอย่างไร / มีวัตถุประสงค์ใดที่สะท้อนแนวคิดทฤษฎีการศึกษาของโรงเรียน / อย่างไร
- ท่านคิดว่าละครเมื่อนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในเด็กวัยอนุบาลจะส่งเสริมพัฒนาการเด็กในด้านใดบ้าง / ส่งเสริมอย่างไร
- ท่านนำกิจกรรมละครมาใช้ในสถานการณ์ใดบ้าง เช่น นำมาใช้เนื่องจากเป็นกิจกรรมที่กำหนดอยู่ในตารางกิจกรรมประจำวัน หรือนำมาใช้เพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นกับเด็กในชั้นเรียน เป็นต้น หรือนำมาใช้ในสถานการณ์อื่นๆ อย่างไร

ฯลฯ

1.2 ประเภทของละครที่นำมาใช้

ตัวอย่างคำถาม :-

- ท่านใช้ละครประเภทใดบ้างในการจัดกิจกรรมในชั้นเรียนของท่าน / มีลักษณะเด่นอย่างไร / ทำไมจึงใช้ละครประเภทดังกล่าว
- ท่านคิดว่าประเภทของละครที่ท่านนำมาใช้ เหมาะสมกับนักเรียนในชั้นของท่านหรือไม่ / อย่างไร / สะท้อนแนวคิดทฤษฎีในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กอย่างไร

ฯลฯ

1.3 กิจกรรมประจำวันที่น่าละครมาใช้

ตัวอย่างคำถาม

- ท่านนำละครมาใช้ในกิจกรรมใดบ้างในตารางกิจกรรมประจำวัน / แต่ละกิจกรรมมีลักษณะของการใช้ละครอย่างไร / ใช้เวลาเท่าใด
- ในช่วงกิจกรรมใดที่ท่านนำละครไปใช้มากที่สุด / ด้วยเหตุผลอะไร
- โรงเรียนของท่านได้จัดให้มีตารางเวลาสำหรับกิจกรรมละครหรือวิชาที่เกี่ยวข้องกับละครโดยเฉพาะหรือไม่ / อย่างไร

ฯลฯ

2. วิธีการใช้ละครตามแนวคิดทฤษฎี

2.1 บทบาทครูในการสอนโดยใช้ละคร

ตัวอย่างคำถาม :-

- โดยส่วนใหญ่ท่านมีบทบาทอย่างไร ในการจัดกิจกรรมละครในชั้นเรียน
- บทบาทสำคัญของครูประจำชั้นในการเตรียมตัวครูเอง ตลอดจนการจัดเตรียมเนื้อหา และรายละเอียดของกิจกรรมก่อนจัดกิจกรรมละคร ควรเป็นอย่างไรตามแนวคิดทฤษฎีของโรงเรียนท่าน

- ท่านมีวิธีการกระตุ้นให้เด็กสนใจและเข้าร่วมในกิจกรรมละครอย่างไร
- ท่านมีบทบาทอย่างไรในการฝึกทักษะพื้นฐานละครในชั้นเรียน
- ท่านมีบทบาทในการอำนวยความสะดวกให้เด็กๆ ได้สร้างสรรค์องค์ประกอบต่างๆของกิจกรรมละคร

- ท่านต้องประสบปัญหาอะไรบ้าง ในการนำละครมาจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน

ฯลฯ

2.2 การจัดกลุ่มเด็กในการดำเนินการสอนโดยใช้ละคร

ตัวอย่างคำถาม :-

- ท่านมีการจัดกลุ่มเด็กรวมทั้งระดับชั้นเพื่อทำกิจกรรมละครบ้างหรือไม่ / อยู่ในช่วงกิจกรรมอะไร / ใช้เวลานานเท่าใด

- ท่านจัดให้เด็กทั้งห้องทำกิจกรรมร่วมกันในชั้นตอนใดบ้างของการสอนโดยใช้ละคร / มีลักษณะของกิจกรรมเป็นอย่างไร / อยู่ในช่วงเวลาใด

- ท่านจัดกลุ่มเด็กเป็นกลุ่มย่อยในการปฏิบัติกิจกรรมอะไรในการสอนโดยใช้ละคร / ในแต่ละกลุ่มมีจำนวนกี่คน / ทำกิจกรรมอะไรบ้าง / อยู่ในช่วงเวลาใด / ใช้ระยะเวลาเวลานานเท่าใด

- ท่านจัดกลุ่มย่อยในแต่ละครั้งใช้เกณฑ์อะไรในการพิจารณา บ้างมีวิธีแบ่งกลุ่มอย่างไร

ฯลฯ

2.3 กระบวนการในการสอนโดยใช้ละคร

ตัวอย่างคำถาม :-

- ท่านมีการฝึกทักษะพื้นฐานการละครในชั้นเรียนของท่านบ้างหรือไม่ / ถ้ามี ได้ฝึกทักษะใดบ้าง (การรับรู้ทางประสาทสัมผัส/การเคลื่อนไหวร่างกาย/การจินตนาการ/การใช้ภาษา/การใช้เสียง/การรับรู้ตนเอง)

- ท่านใช้ระยะเวลาเท่าใดในการฝึกทักษะพื้นฐานการละคร / อยู่ในช่วงใดของการจัดกิจกรรม / มีวิธีการฝึกทักษะดังกล่าวอย่างไร

- การสอนโดยใช้ละครในชั้นเรียนของท่านมีองค์ประกอบที่สำคัญของละครอะไรบ้าง (โครงเรื่อง/บทละคร/ตัวละคร/ฉาก/ดนตรี) / มีวิธีการพัฒนาหรือสร้างองค์ประกอบดังกล่าวอย่างไร
- ท่านมีวิธีการคัดเลือกสื่อประกอบการสอนโดยใช้ละครอย่างไร มีหลักการหรือแนวคิดทฤษฎีอย่างไรบ้างในการเลือก / เมื่อเลือกมาแล้วมีวิธีการประคิษฐ์หรือดัดแปลงเพื่อมาประกอบในกิจกรรมละครอย่างไร
- ในชั้นเรียนของท่านนำเสนอเรื่องราวโดยการแสดงละครในลักษณะใด / ใช้เวลาเท่าใด / ใช้สถานที่ใด / มีลักษณะการจัดอย่างไร / เกี่ยวกับผู้เข้าชม(ถ้ามี)
- หลังจากการนำเสนอเรื่องราวท่านมีการสรุปอภิปรายเพื่อปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนหรือกระบวนการละครบ้างหรือไม่อย่างไร
- มีการแสดงออกถึงผลของการปรับปรุงอย่างไร
- ท่านนำโครงเรื่องในการจัดกิจกรรมละครมาจากแหล่งใดบ้าง / ใครเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการเลือกรื่องดังกล่าว
- ท่านมีวิธีการในการเลือกรื่องราวที่จะนำมาจัดกิจกรรมละครอย่างไร / เลือกเรื่องโดยพิจารณาถึงใดบ้าง
- ท่านได้แต่งเรื่องและบทละครขึ้นเองบ้างหรือไม่ มีหลักในการแต่งอย่างไร / พิจารณาจากสิ่งใดบ้าง
- ท่านมีวิธีการคัดกรองหรือดัดแปลงบทละครเดิมเพื่อนำมาจัดกิจกรรมละครอย่างไร
- ท่านมีวิธีการอย่างไรในการจัดกิจกรรมเพื่อให้เด็กได้สร้างบทละคร / เด็กๆ ได้สร้างบทละครในช่วงกิจกรรมใด

๑๓๗

3. การประเมินการใช้ละครตามแนวคิดทฤษฎี

3.1 วัตถุประสงค์ในการประเมิน

ตัวอย่างคำถาม :-

- ท่านมีวัตถุประสงค์หลักในการประเมินการใช้ละครอย่างไร
- ท่านมีเกณฑ์ในการประเมินการใช้ละครอย่างไร
- ท่านได้นำละครมาใช้เพื่อการประเมินพัฒนาการเด็กหรือไม่ / ประเมินด้านใดบ้าง

๑๓๘

3.2 วิธีที่ใช้ในการประเมิน

ตัวอย่างคำถาม :-

- ท่านใช้วิธีการใดในการประเมินการใช้ละคร / มีขั้นตอนในการประเมินอย่างไร / ในช่วงกิจกรรมใดบ้าง / ใช้ระยะเวลาในการประเมินเท่าใด

- ท่านคิดว่าผู้ใดบ้างที่มีบทบาทในการประเมินการใช้ละคร / ทำไมจึงคิดเช่นนั้น
- ท่านคิดว่าในการประเมินการใช้ละคร ได้ผลตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่ / อย่างไร

ฯลฯ

3.3 ช่วงเวลาในการสังเกต

ตัวอย่างคำถาม :-

- ท่านคิดว่าช่วงเวลาที่เหมาะสมในการสังเกตเพื่อให้ได้การใช้ละครในการจัดการเรียนการสอนครบทุกกระบวนการ คือช่วงเวลาใดบ้าง / เป็นเวลากี่วัน

ฯลฯ

คู่มือการใช้แบบบันทึกการสังเกต วิธีการใช้ละครในการจัดการเรียนการสอนครูประจำชั้นอนุบาล

วัตถุประสงค์

แบบบันทึกการสังเกตฉบับนี้จัดทำขึ้น เพื่อให้เก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับวิธีการใช้ละครในการจัดการเรียนการสอนให้กับเด็กอนุบาลซึ่งได้แก่ พฤติกรรมของครูและเด็กขณะปฏิบัติกิจกรรม, ขั้นตอนและภาพลักษณ์ของกิจกรรมและสื่อประกอบการสอนโดยใช้ละคร

ผู้ให้ข้อมูล

ครูประจำชั้นที่ใช้ละครในการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนอนุบาล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนและสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

รายละเอียดของแบบสังเกต

แบบสังเกตแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1. แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมการใช้ละครในการจัดการเรียนการสอนของครูประจำชั้นอนุบาล

ตอนที่ 2. แบบสำรวจรายการสื่อประกอบการสอนโดยใช้ละคร

ตอนที่ 3. แบบวิเคราะห์วิธีการใช้ละครในการจัดการเรียนการสอนของครูประจำชั้นในโรงเรียนอนุบาล

การปฏิบัติในการใช้แบบสังเกต

1. ศึกษาขอบเขตของเรื่องที่จะสังเกต จากประเด็นในการสังเกตพฤติกรรมการใช้ละครในการจัดการเรียนการสอน ให้ชัดเจน
2. ทำการสังเกตโดยมีความตั้งใจตลอดเวลาที่สังเกต และไม่ไปเข้าร่วมในเหตุการณ์หรือกิจกรรม พฤติกรรมที่สังเกตได้แก่ พฤติกรรมของครูที่แสดงให้เห็นพฤติกรรมที่มีปฏิสัมพันธ์กับเด็ก พฤติกรรมของเด็ก
3. ช่วงเวลาที่สังเกตคือช่วงเวลาที่ครูบอกว่าเป็นกิจกรรมละครซึ่งอาจจะอยู่ในกิจกรรม เช่น กิจกรรมในวงกลม กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะกิจกรรมสร้างสรรค์ เป็นต้น
4. การบันทึก ใช้วิธีโอเทปในการบันทึกภาพกิจกรรมที่เกี่ยวข้องพร้อมกับการจดบันทึกลงในแบบบันทึกการสังเกต นำข้อมูลที่ได้จากวิธีโอเทปและจากการจดบันทึกขณะทำการสังเกตมาประมวลลงในแบบบันทึกการสังเกตอีกครั้งหนึ่ง แล้วจึงนำมาวิเคราะห์ตามประเด็นในการสังเกต
5. รวบรวมเอกสารและหลักฐานที่เกี่ยวข้อง เช่น ผลงานของเด็ก ฯลฯ

การบันทึกข้อมูล

ตอนที่ 1. แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมการใช้ละครในการจัดการเรียนการสอนของครูประจำชั้นอนุบาล

1. บันทึกข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการสังเกต ได้แก่ ชื่อ โรงเรียน, ชื่อครู, ชั้นที่สอน จำนวนเด็กที่สอน, สถานที่ที่สังเกต, วันที่สังเกต, เวลาที่เริ่มสังเกต, ช่วงกิจกรรมและชื่อผู้สังเกต ให้เรียบร้อยก่อนการสังเกต
2. บันทึกพฤติกรรมของครูและเด็กตามประเด็นในการการสังเกตกระบวนการในการสอนโดยใช้ละคร โดยใช้วิธีการจดบันทึก (Anecdotal) ลงในช่อง “พฤติกรรมครูและเด็กในการทำกิจกรรม”
3. บันทึกวิธีการหรือขั้นตอนของกิจกรรมอย่างสั้นๆ และภาพของการจัดฉากและเหตุการณ์ในการทำกิจกรรมละคร เช่น ภาพการจัดสถานที่, ภาพแสดงทิศทาง การเคลื่อนไหวต่างๆ ของตัวละคร และภาพอื่นๆ ที่จำเป็นลง ในช่อง “ขั้นตอน/ภาพฉากในกิจกรรม” โดยใช้วิธีการวาดภาพร่าง (Sketches) ประกอบกับการจดคำสำคัญหรือคำอธิบายภาพอย่างสั้นลงในช่องเดียวกัน
4. เมื่อเลิกสังเกตให้บันทึกเวลาที่สิ้นสุดการสังเกต

ตอนที่ 2 แบบสำรวจรายการสื่อประกอบการสอนโดยใช้ละคร

บันทึกรายการสื่อในการสอนในแบบตรวจสอบรายการสื่อประกอบการสอนโดยใช้ละคร โดยใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง “ผลการสำรวจ” เมื่อพบรายการนั้นถ้าพบรายการอื่นๆที่เกี่ยวข้องแต่ไม่มีในรายการให้บันทึกใน “อื่นๆ.....” บันทึกคำอธิบายในการใช้สื่ออื่นๆหรือรายละเอียดสำคัญเพิ่มเติมลงในช่อง “ข้อสังเกต”

ตอนที่ 3. แบบวิเคราะห์วิธีการใช้ละครในการจัดการเรียนการสอนของครูประจำชั้นในโรงเรียนอนุบาล

นำข้อมูลที่ได้จากการสังเกตของทั้ง 2 ตอน มาบันทึกลงในแบบวิเคราะห์วิธีการใช้ละครในด้าน ขั้นตอน/กระบวนการของกิจกรรม บทบาทครู, การชักกลุ่มเด็กและแนวคิดในการปฏิบัติ ตามประเด็นในการสังเกตดังนี้

1. วิธีการฝึกทักษะพื้นฐานการละคร ซึ่งประกอบด้วย 1) การรับรู้ทางประสาทสัมผัสและอารมณ์ 2) การเคลื่อนไหวร่างกาย 3) การจินตนาการ 4) การใช้ภาษา 5) การใช้เสียง
2. วิธีการพัฒนาองค์ประกอบของละคร ซึ่งประกอบด้วย 1) โครงเรื่อง/เนื้อเรื่อง 2) ตัวละคร 3) แก่นเรื่อง 4) บทละคร 5) ดนตรี/เพลง และ 6) ฉาก
3. วิธีการสรุปกิจกรรมละคร ซึ่งประกอบด้วย 1) ภาพการแสดง 2) การสรุปอภิปราย และ 3) การปรับปรุง

คำจำกัดความในการสังเกต

1. พฤติกรรมครู หมายถึง การกระทำหรือการแสดงออกของครูในกระบวนการในการสอน โดยใช้ละคร ให้แก่นักเรียนทั้งในและนอกห้องเรียน เช่น การสาธิต, การเล่าเรื่อง, การถามคำถาม , การให้การแนะนำ , การให้การช่วยเหลือสนับสนุนและการทบทวน เป็นต้น

2. พฤติกรรมเด็ก หมายถึง การกระทำหรือการแสดงออกของนักเรียนในการปฏิบัติกิจกรรมในกระบวนการละคร เช่น การสนทนาโต้ตอบกับครู , การเคลื่อนไหวร่างกายตามจินตนาการ, การแต่งเรื่องหรือบทละคร, การประดิษฐ์สื่อประกอบการแสดงและฉาก, การแสดงออกตามบทบาทด้วยสีหน้าท่าทางและคำพูด เป็นต้น

3. วิธีการ/ขั้นตอนของกิจกรรมละคร หมายถึง ลำดับของวิธีการจัดกิจกรรม ในกระบวนการสอนโดยใช้ละคร

4. ภาพฉาก/สถานการณ์ หมายถึง ภาพวาดของฉากหรือสถานการณ์ในการจัดกิจกรรมละคร เช่น ภาพการจัดสถานที่ , ภาพตำแหน่งทิศทางการเคลื่อนไหวของตัวละคร, ภาพของฉากการแสดง เป็นต้น

ตอนที่ 2 แบบสำรวจรายการสื่อประกอบการสอนโดยใช้ละคร

ชื่อครู .....ประจำชั้น.....โรงเรียน.....
วันที่สังเกต..... ผู้สังเกต.....

รายการ	ผลการ สำรวจ	ข้อสังเกต
<p>1. สื่อที่ใช้ในการฝึกประสาทสัมผัส</p> <ul style="list-style-type: none"> - วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้สัมผัสพื้นผิวซึ่งต่างกัน ได้แก่..... ..... - วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ดมกลิ่น ได้แก่..... - วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ชิมรส ได้แก่ ..... - อื่น ๆ (ระบุ)..... 		
<p>2. สื่อที่ใช้ในการฝึกการเคลื่อนไหวร่างกายและจินตนาการ</p> <ul style="list-style-type: none"> - อุปกรณ์ที่ทำจากวัสดุธรรมชาติ ได้แก่ .... - อุปกรณ์ประเภทเครื่องเล่นสนาม ได้แก่ .... - อุปกรณ์ที่ใช้ในห้องเรียน เช่น โต๊ะ เก้าอี้ ..... - อื่น ๆ (ระบุ)..... 		
<p>3. สื่อที่ฝึกการใช้ภาษา เสียงและดนตรี</p> <ul style="list-style-type: none"> - อุปกรณ์ประเภทเครื่องดนตรี เช่น กลอง ฉิ่ง ไม้เคาะ ฆ้องวง เปียโน ฯลฯ ..... - อุปกรณ์เครื่องอิเล็กทรอนิกส์ เช่น วิทยุ เครื่องเล่น เทป ..... - อื่น ๆ (ระบุ) 		
รายการ	ผลการ	ข้อสังเกต

	สังเกต	
<p>4. สื่อในการสร้างบทละคร</p> <ul style="list-style-type: none"> - หนังสือนิทาน เรื่อง..... - บทกลอน ..... - บทเพลง..... - อื่นๆ (ระบุ)..... 		
<p>5. วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ประกอบ/สร้างฉาก</p> <ul style="list-style-type: none"> - อุปกรณ์ที่ทำจากวัสดุพื้นฐาน เช่น ผ้า กระดาษ..... - วัสดุธรรมชาติ เช่น หน่อไม้ ใบไม้..... - อื่น (ระบุ)..... 		
<p>6. สื่อที่ใช้สร้างตัวละคร/ตัวละครใช้ประกอบในการแสดง</p> <ul style="list-style-type: none"> - อุปกรณ์ที่ทำจากวัสดุธรรมชาติ ได้แก่..... - อุปกรณ์ทำจากวัสดุพื้นฐาน เช่น ผ้า กระดาษ..... - อุปกรณ์จากการประดิษฐ์ของนักเรียน ได้แก่..... - อุปกรณ์จากการประดิษฐ์ของครู ได้แก่..... - อื่น ๆ (ระบุ)..... 		

ตอนที่3 แบบวิเคราะห์วิธีการใช้ละครในการจัดการเรียนการสอนของครูประจำชั้น
 ในโรงเรียนอนุบาล ในกรุงเทพมหานคร

ชื่อครู.....ประจำชั้น.....โรงเรียน.....

วันที่บันทึก..... เวลา.....

ประเด็นที่สังเกต	ขั้นตอน/กระบวนการ ของกิจกรรม	บทบาทครู	การจัดกลุ่มเด็ก	สะท้อน แนวคิด/ทฤษฎี
การฝึกทักษะพื้นฐาน การละคร 1. การรับรู้ทาง ประสาทสัมผัสและ อารมณ์ 2. การเคลื่อนไหว ร่างกาย 3. การจินตนาการ 4. การใช้ภาษา 5. การใช้เสียง				
การพัฒนาองค์ ประกอบบทละคร 6. โครงเรื่อง/เนื้อเรื่อง 7. ตัวละคร 8. แก่นเรื่อง 9. บทพูด 10. เพลง/ดนตรี 11. ฉาก/เทคนิค				

ประเด็นที่สังเกต	ขั้นตอน/กระบวนการ ของกิจกรรม	บทบาทครู	การจัดกลุ่มเด็ก	สะท้อน แนวคิด/ทฤษฎี
การสรุปกิจกรรม 12. ภาพการแสดง 13. สรุป/อภิปราย/ การถ่ายออก ของพฤติกรรม 14. การปรับปรุง				

ภาคผนวก ค

บทละครของโรงเรียนกรณีตัวอย่าง 3 โรงเรียน

1. ตัวอย่างบทละครของโรงเรียนกรณีตัวอย่างทั้ง 3 โรงเรียน

1.1 บทละครเรื่องรามเกียรติ์ ตอนศึกไมยราพ

ฉาก 1 ไมยราพกลายร่างเป็นยักษ์ แล้วเป่ากลองยาสะกดพวกทหารลิงจนหลับกันหมด รวมทั้งหนุมานด้วยแล้วเข้าไปในปากหนุมานเป่ากลองยาสะกดพระราม พระลักษมณ์อีกครั้ง

ฉาก 2 ไมยราพเหาะพาพระรามกลับมาเมืองบาดาลโดยเร็วแล้วนำร่างที่หลับไหลของพระรามไปขังไว้ในกรงเหล็ก ตั้งใจว่าเช้าวันรุ่งขึ้นจะต้มร่างของพระรามรวมกับไวยวิกให้ตายไปพร้อมๆกัน

ฉาก 3 ทางกองทัพของพระรามครั้นพ้นจากถูกสะกดกันแล้ว ก็มองหาพระรามรู้ว่าพระรามหายไปก็พากันวิตกกังวล

พิเภกยืนยันว่าถูกไมยราพลักพาตัวไปยังเมืองบาดาลแน่นอน พิเภกทูลพระลักษมณ์ให้หนุมานรีบตามไปช่วยโดยเร็ว

หนุมานถามทางจากพิเภกแล้วออกเดินทางทันที

ฉาก 4 เมื่อหนุมานเดินทางมาถึงสระบัวซึ่งเป็นปากทางลงสู่เมืองบาดาล ก็มุกลอดลงไปตามก้านบัว จนมาถึงเมืองบาดาล

ฉาก 5 พอเข้าถึงตัวเมือง หนุมานก็เจอช่างยักษ์ทำทางดูร้ายเชือกหนึ่งมาขวางทางไว้ ต่างก็ต่อสู้กันเป็นพัลวัน หนุมานเป็นฝ่ายชนะ

ฉาก 6 หนุมานก็เจอเข้ากับด่านยุงยักษ์ตัวเท่าแม่ไก่ พอเห็นหนุมานบุกรุกเข้าไปก็พากันกลุ่มรวมจะกินเลือด แต่ถูกหนุมานจับตัวมาขยี้จนตายหมด

ฉาก 7 ด่านสุดท้ายผู้รักษาด่านคือมัจฉานู ซึ่งมีร่างเป็นลิงเผือก แต่หางเป็นปลาทั้งสองต่อสู้กันอย่างดุเดือดก็ไม่แพ้ชนะกัน หนุมานแปลกใจถามดูจึงรู้ว่าเป็นลูกของตอนที่เกิดจากนางสุพรรณมัจฉา ไมยราพไปพบที่ชายทะเลก็นำมาเลี้ยงเป็นลูกบุญธรรม มัจฉานูจึงบอกทางไปเมืองบาดาล

ฉาก 8 ครั้นเข้าเมืองได้แล้ว หนุมานก็คืนร่างเดิม แล้วใช้มนต์บังคับไปถึงดงตาลท้ายเมืองที่พระรามถูกขังอยู่ ก็เห็นพระรามนอนหลับอยู่ในกรงเหล็กดูน่าสงสารยิ่งนัก หนุมานไม่รอช้าแผลงฤทธิ์ทำลายกรงเหล็กแล้วอุ้มพระรามซึ่งยังคงหลับไหล พาเหาะไปยังยอดเขาสุภราภรณ์ ผাগให้เทวดาช่วยกันดูแลพระองค์ไว้ก่อน

ฉาก 9 จากนั้นก็เหาะกลับเข้าเมือง บุกเข้าไปที่ปราสาทของไมยราพด้วยความโกรธแค้น ร้องท้าทายเป็นไมยราพออกมาต่อสู้กับตน

ไมยราพออกอุบายให้เอาต้นตาล 3 ต้น มาพันเป็นเกลียวใช้แทนกระบอง ผลัดกันตีคนละ 3 ที ไมยราพขอตีก่อน จนหนุมานจมนอน แต่ก็ลุกขึ้นได้

หนุมานช่วยกระบองตี ไมยราพแต่ก็ไม่เป็นอะไรเช่นกัน แล้วหนุมานก็ตีปไมยราพล้มลง ใช้เท้าเหยียบบอไว้ หนุมานจึงเนรมิตร่างให้ใหญ่โตแล้วก้าวเท้าข้างหนึ่งไปที่เขตรีกฎ เอื้อมมือไปจับแมลงภู่ (ซึ่งมีหัวใจของไมยราพ) มาขยี้พร้อมทั้งตัดหัวไมยราพขาดกระเด็นสิ้นชีวิต จาก 10 สังหารไมยราพเสร็จ หนุมานก็แต่งตั้งมัจฉานุเป็น มหาอุปราชา ต่อจากนั้นหนุมานก็อุ้มพระรามเหาะกลับไปพิลัปลา

1.2 บทละครเรื่อง หนูน้อยนินิต

ครั้งหนึ่งมีเด็กหญิงเล็กๆ ผู้หนึ่ง เธอตัวเล็กมากจนยืนบนใบไม้ลอยเล่นในสระน้ำได้ หนูน้อยนินิตมีหน้าตาน่ารัก กิริยาดี ชอบเล่นอยู่ในสวน พอตกตอนเย็นหนูน้อยนินิตจะลงนอนในเปลือกถั่ว แล้วห่มด้วยกลีบกุหลาบ คืนหนึ่งขณะที่หนูน้อยนินิตกำลังหลับอยู่ แม่กับตัวหนึ่งก็ปีนเข้ามาทางหน้าต่าง

แม่กับ “ช่างน่ารักจริงๆ”

“ฉันจะพาเธอไปพบกับลูกชายของฉัน”

แล้วแม่กับตรงเข้าไปอุ้มหนูน้อยนินิตขึ้น พาออกไปจากบ้าน

พอดังตอนเช้าเมื่อหนูน้อยนินิตตื่นก็มองเห็นแม่กับกับลูกชายอยู่ใกล้ๆ

ลูกชายกับ “เธอต้องอยู่กับฉันทีละ”

หนูน้อยนินิตร้องให้อ้อนวอนว่า

หนูน้อยนินิต “ฉันอยากกลับบ้าน”

ฝูงปลาในน้ำได้ยินเสียงนั้นเข้า ก็ส่งสารจึงช่วยกันกัดก้านสายบัวจนขาดแล้วให้ผีเสื้อลากจูงใบบัว ซึ่งมีหนูน้อยนินิตนั่งอยู่ลอยตามน้ำไป

พอดีมีแมลงตัวใหญ่ตัวหนึ่ง โฉบเอาหนูน้อยนินิตขึ้นจากใบบัวพาบินไปในป่า ที่นั้นมีแมลงอยู่มากมาย เมื่อเห็นหนูน้อยนินิตแมลงเหล่านั้นจึงพูดว่า

แมลง “แปลกจริง”

“ทำไมเธอจึงมีขาเพียง 2 ขาไม่ใช่ 6 ขาอย่างเรา ปีกก็ไม่มี”

แล้วแมลงก็หนีไปจนหมด

หนูน้อยนินิตตั้งอยู่ในป่าใหญ่ตามละพั้ง เมื่อใกล้จะถึงหน้าหนาวหนูน้อยนินิตออกเดินทางที่พัค บังเอิญพบหนูนานาใจดี หนูนานาสงสารจึงพูดกับหนูน้อยนินิตว่า

หนูนานา “เธอไปอยู่กับฉันที่บ้านเถอะนะ”

เมื่อไปอยู่กับหนูนานา หนูนานาชอบหนูน้อยนินิตมากเพราะอ่านนิทานสนุกๆ ให้หนูนานาฟัง หนูนานาชอบฟังนิทานมาก

หนูนามีเพื่อนชื่ออันใหญ่ ที่มีบ้านอยู่ใต้ดิน อันใหญ่รวยมากหนูนาจึงอยากให้แต่งงานกับ หนูน้อยนิด วันหนึ่งอันใหญ่มีงานที่บ้าน จึงชวนหนูมากับหนูน้อยนิดไปด้วย ระหว่างทางหนูน้อย นิดพบนกนางแอ่นบินหนีความหนาวมาจากทางเหนือ นกนางแอ่นอ่อนเพลียมาก หนูน้อยนิดช่วย ทำให้นกนางแอ่นรู้สึกอบอุ่น

เมื่อถึงวันที่หนูน้อยนิดต้องแต่งงานกับอันใหญ่ หนูน้อยนิดรู้สึกเศร้าใจที่จะต้องไปอยู่ใต้ดิน แล่นมืด จึงขึ้นมาบนพื้นดินเพื่ออำลาพระอาทิตย์ ทันใดนั้นนกนางแอ่นก็บินโฉบมาใกล้แล้วพูดว่า นกนางแอ่น “ฉันรู้ว่าเธอไม่ชอบอยู่ใต้ดิน ฉันจะพาเธอบินลงไปทางใต้” แล้วนกนางแอ่นก็ให้หนูน้อยนิดขึ้นนั่งบนหลัง ออกบินขึ้นสู่ท้องฟ้า

นกนางแอ่นพาหนูน้อยนิดลงมาทางใต้ จนถึงดินแดนที่มีแต่ดอกไม้บานเต็มไปหมด กลาง หมู่ดอกไม้เหล่านั้น มีดอกไม้ดอกหนึ่งตรงกลางดอกมีเจ้าชายรูปงามยืนอยู่ นกนางแอ่นปล่อยหนู น้อยนิดให้ลงยืนใกล้ๆเจ้าชาย

เจ้าชายสวมมงกุฎบนศีรษะของหนูน้อยนิดและแต่งตั้งให้หนูน้อยนิดเป็น “เจ้าหญิงกลีบ ดอกไม้” แล้วติดปีกบางๆ ใส่แจวให้ที่ตรงกลางหลัง หนูน้อยนิดจึงสามารถบินเคียงคู่ไปกับเจ้าชาย ออกไปเยี่ยมเทวดานางฟ้าและดอกไม้แสนสวยได้ทุกดอก จากนั้นทั้งสองก็อยู่คู่กันมาอย่างมีความสุข.

1.3 บทละครเรื่อง พุทธประวัติ

นานมาแล้วยังมีพระราชพาพระองค์หนึ่งนามว่า “พระเจ้าสุทโธทนะ” มีพระมเหสีนามว่า พระนางสิริ มหามายา ทั้งสองพระองค์ครองรักกันอย่างมีความสุขตลอดมา คืนหนึ่งพระนางสิริ มหา มายาทรงฝันไปว่า มีช้างเผือกตัวน้อยเชือกหนึ่งมาจากเบื้องบนและมาหาพระนาง ในฝันนั้นพระ นางเอ็นดูช้างเผือกน้อยตัวนั้นเหลือเกิน

พระเจ้าสุทโธทนะจึงให้โหรหลวงมาทำนายฝัน โหรหลวงทำนายฝันว่าพระนางสิริ มหา มายาจะมีโอรสเป็นมหาบุรุษที่ยิ่งใหญ่ไปทั่วแผ่นดิน ไม่นานพระนางก็ทรงพระครรภ์ ครั้นเมื่อใกล้ คลอด พระนางจึงกราบบังคมทูลอำลาพระเจ้าสุทโธทนะ เสด็จกลับบ้านเมืองเพื่อไปคลอดลูกที่ บ้านเกิดของตนตามประเพณีโบราณ พระเจ้าสุทโธทนะได้ทรงอวยพระให้พระนางเสด็จกลับบ้าน เมืองด้วยความปลอดภัย

พระนางสิริ มหามายาพร้อมด้วยพระพี่เลี้ยงติดตาม เดินทางมาได้ครึ่งทางพบสถานที่แห่ง หนึ่งซึ่งเป็นสวนสวยงาม ชื่อว่า “สวนลุมพินีวัน” ณ ที่แห่งนี้ มีดอกไม้บานาพรรณ ดอกบัวสีสวยสด และสัตว์น้อยใหญ่นานาชนิด สัตว์ทั้งหลายทำทางเป็นมิตรยิ่งนัก พระนางสิริ มหามายาเดินชม สวนและทรงหยุดพักผ่อนที่ใต้ต้นสาละที่สงบรวมเย็นต้นหนึ่ง ในขณะนั้นเอง พระองค์รู้สึกว่าการก น้อยกำลังจะเกิดมายังโลก บรรดาสัตว์ทั้งหลายต่างเฝ้ารอคอยด้วยความปิติยินดี มันรายล้อมเข้า

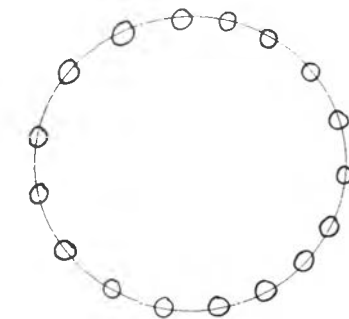
มาหาพระนาง ต้นสาละค่อยๆ โน้มกึ่งลงมาปกป้องพระนาง พระนางศิริมหายาทรงยืนพระหัตถ์จับกิ่งสาละที่เอื้ออารีนั้นไว้ เจ้าชายน้อยก็ได้ประสูติมายังโลก เหล่าสรรพสัตว์ทั้งหลายพระพี่เลี้ยงและเทวดาต่างยินดี ดอกบัวบานรับพระบาทน้อยๆ

ในเวลานั้นชาวโลกต่างสงบสุข ไม่มีการทะเลาะเบาะแว้ง ทุกคนต่างชื่นชมยินดีที่มหาบุรุษได้กำเนิดแล้ว เจ้าชายผู้นำความดีงามมาสู่โลกกำเนิดแล้ว พระมารดาทรงเรียกชื่อเจ้าชายน้อยว่า "เจ้าชายสิทธัตถะ"

2. ตัวอย่างกิจกรรมละคร

บทละครของ กิจกรรมวงกลม "แม่ธรณี"

หลังจากรับประทานอาหารว่างเช้า ครูนำเด็กๆ จากโต๊ะอาหาร แล้วไปยืนเข้าแถวล้อมเป็นวงกลม ○ แล้วหันหน้าเข้าหากัน โดยยืนตามตำแหน่งเดิมที่เด็ก ๆ เข้าแถวเป็นวงกลมทุก ๆ วัน ดังภาพ

ครูหยิบตะกร้าใส่ผ้าฝ้ายคละสี ประกอบด้วย สีแดง 2 ผืน สีเหลือง 2 ผืน สีฟ้า 2 ผืน สีชมพู 2 ผืน สีขาว 2 ผืน และสีม่วง 1 ผืน ครูนำตะกร้าให้เด็ก ๆ ได้เลือกผ้า โดยเริ่มจากเด็กที่อยู่ทางซ้ายมือของครูแล้วเวียนตามเข็มนาฬิกา เด็กๆ จะเลือกเองว่าตนจะต้องการแสดงเป็นตัวละครตัวใด แล้วเลือกสีผ้าตามลักษณะของตัวละครนั้นๆ ได้แก่ ผ้าสีแดง คือ พระอาทิตย์ ผ้าสีเหลือง คือ ชาวนา ผ้าสีฟ้า คือ ฝน ผ้าสีขาว คือ ลม ผ้าสีชมพู คือ ผึ้งและ ผ้าสีม่วง คือ เจ้าแห่งราตรีกาล เมื่อเด็ก ๆ ได้ผ้าของตนแล้วจึงนำมาโพกศีรษะ ซึ่งครูและเพื่อนุบาล 3 จะช่วยโพกศีรษะให้หน่อย เมื่อทุกคนพร้อมแล้ว ครูจึงเริ่มกิจกรรมคือกล่าวบทกลอนสลับกับการร้องเพลง ไปตามบท "แม่ธรณี" ประกอบกับการเคลื่อนไหวแสดงท่าทางไปพร้อม ๆ กับเด็ก ๆ ในกิจกรรมวงกลมครูและเด็ก ๆ ทุกคนจะเคลื่อนไหวไปด้วยกัน ส่วนเด็กที่แสดงเป็นตัวละครต่าง ๆ จะออกมาอยู่กลางวง แสดงท่าทาง เมื่อบทกลอนหรือบทเพลง ดำเนินมาถึงบทของตนพร้อมกันนั้นเพื่อนและครูที่อยู่รอบ ๆ วงกลมจะแสดงท่าทางนั้นๆ ตามไปด้วย ตามลำดับดังนี้

บทเพลง "แม่ธรณี"

ไฉ่แม่ธรณี ไฉ่แม่ธรณี (ทุกคนในวงนั่งลงวางมือประกบกันที่พื้น)
 เหล่ามาลี ช่อนอยู่ที่ใด "
 นอนเธอ นอนอยู่ ในอ้อมกอดแม่ (นั่งมือทั้งสองมาประกบกันที่ไหล่ แล้วโอบกอดด้านหน้า)
 จนตะวัน แลสาดส่องฟ้า (ลุกขึ้นยืน วาดมือขึ้นไปทางด้านบน เป็นรูปวงกลม)
 ดวงตะวัน ทอแสงมา "
 ตื่นเกิดหนา ตะวันส่องมา "

บทกลอน "พระอาทิตย์"

เด็กที่โพกผ้าสีแดง 2 คนออกมายืนกลางวงแล้วเดินไปรอบๆ ภายในวงวนตามเข็มนาฬิกา พร้อมกับทำท่าวาดมือเป็นวงขึ้นไปด้านบทเป็นพระอาทิตย์ ครูและเพื่อนๆ ต่างยืนที่ตำแหน่งเดิมของตนและทำท่าทางตามบทกลอน...

ฉัน คือ พระอาทิตย์ ผู้สถิตในท้องฟ้า (ยกแขนขึ้นสองข้างมือจรดเหนือศีรษะ - หมุนตัว)
 โลกอยู่ใน อ้อมกอด ทุกเวลา (ลดมือลงวาดมาโอบกอดด้านหน้า ช่างอก)
 ทั้งคืน ทั้งวัน พาให้อบอุ่น (วางมือทั้งสองลดลงมาด้านหน้า พร้อมกับนั่งลง)
 แสงสาดต้องโลกให้บังเกิด (")
 หิน ดอกไม้ สัตว์ มนุษย์ ก็เกื้อหนุน (หิน-กุมมือวางไว้ที่พื้น ดอกไม้-พนมมือที่หน้าอกแล้วแยก
 ด้านนิ้วออก สัตว์-ยื่นแขนมาด้านหน้าขนานกันแล้วแยกไป
 ด้านข้าง มนุษย์-มือขวาจรดหน้าผากแล้วเลื้อยมาจรดที่ท้อง)
 ทุกสรรพสิ่ง บันดาลด้วยแสงอรุณ (หงายมือวาดขึ้นด้านบนแล้วรวมมาวางลงขนานกันด้านหน้า)
 ได้อบอุ่น จากฉันดวงอาทิตย์ (ยกมือขึ้นจรดกันเหนือศีรษะ)
 เมื่อจบบทกลอนเด็กที่แสดงเป็นพระอาทิตย์ก็กลับไปยืนที่เดิม

บทเพลง "ชาวนา"

เด็กที่โพกผ้าสีชมพู 2 คน ออกมายืนกลางวงครุฑนำตะกร้าเปล่าส่งให้คนละใบ เด็กทั้งสอง โอบกอดตะกร้าด้วยมือซ้าย มือขวาทำท่าเหยียบเมล็ดข้าวแล้วไปรยหว่านไปรอบๆ พร้อมกับเดินวนตามเข็มนาฬิกา ไปเรื่อยๆ พร้อมกับครูและเพื่อนคนอื่นๆ จนจบตามบทเพลง...

ฮุยเล ฮุยเล
 ชาวนา พาไปรยหว่าน
 ข้าวน้อย ลอยลิวปลิวผ่าน
 นกน้อย พากันส่งเสียงหวาน
 ฮุยเล ฮุยเล
 ชาวนา พาไปรยหว่าน

เมื่อจบบทเด็กที่แสดงเป็นชาวนา กลับเข้าไปยืนที่เดิม

บทกลอน "ยอดอ่อน"

ไฉ่ดวงตะวัน ไฉ่โลก (ยืนยกสองมือขึ้นเหนือศีรษะ วาดลงมาเป็นรูปวงกลม -โลก)

ไฉ่เทพยดา ฟ้าดิน (พนมมือ)

ไฉ่ลม ไฉ่ฝน (ยกมือขึ้นเหนือศีรษะโบกไปมา)

โปรดประทานพรทั้งสิ้นแด่ชาวนา (วาดมือทั้ง 2 ลง)

ฝากแม่พระธรณี (นั่งลงมือทั้งสองวางประกบกันที่พื้น)

ปกป้องชีวี น้อยๆ หนา "

นอนสงบ นิ่ง นิ่ง ทุกชีวา (นั่งลงมือทั้งสองวางประกบกันที่พื้น)

หยั่งรากใต้พื้นหญ้า เรวพลัน (ใช้แขนซ้ายโอบ แล้วใช้มือขวาวาดรูปวงกลมภายในแขนที่โอบ)

ฝนตกพรำ พรำ พรั่งพราย (ยกมือทั้งสองไว้ด้านหน้า ขยับนิ้ว ค่อยๆ เลื่อนลง)

มากมายนับหมื่นพัน "

ดังเสียงหัวเราะขบขัน "

เติบโต เรวพลัน งอกงาม (ทำมือขวาขึ้นด้านบน พร้อมยื่นขึ้นซ้ายๆ)

เมล็ดข้าวน้อย ๆ รักเทพอารักษ์ (พนมมือ แหงนหน้ามองด้านบน-ท้องฟ้า)

แลเทพอารักษ์ก็คล้อยตาม "

แตกกิ่งชูช่ออร่าม (แยกมือทั้งสองให้บานออกซ้ายๆ)

ลอดข้ามพันผ่านชอกหิน (งายมือทั้งสองยื่นไปด้านหน้าขนานกับพื้น)

เทพฯ น้อยต่างอวยพร (พนมมือ)

ยอดอ่อนผลิดังถวิล (แยกมือทั้งสองให้บานออกซ้ายๆ)

แต่งแต้มสี ไร่ราคิน (แบมือแล้ววาดออกไปด้านข้างลำตัว ทั้ง 2 ด้าน)

ยอดอ่อนทั้งสิ้น เบิกบาน "

เทพฯ น้อยเฝ้าหน้ามอง (พนมมือ แหงนหน้ามองด้านบน-ท้องฟ้า)

ใบหน้าล้วนสุขสราญ "

แสงตะวันตอบรับขาน (พนมมือ แล้วค่อยๆ ยกขึ้น)

สายฝนโปรยปรายมา (ยกมือทั้งสองไว้ด้านหน้า ขยับนิ้ว ค่อยๆ เลื่อนลง-สายฝน)

บทเพลง "ฝน"

เด็กที่โปกผ้าสีฟ้า 2 คนออกมายืนกลางวงแล้วเดินไปรอบๆ พร้อมกับทำท่าทางฝนตก
ครู่และเพื่อนๆ ทำท่าทางตามแต่ยืนอยู่ในวง จนจบตามบทเพลง..

สายฝนโปรยมา มาอวยพรให้ชาวนา(2 ครั้ง)

เสียงฝนดัง ชู่.....ซ่า.....ชู่ซ่า

ไหลบ่าลงแม่น้ำ (ยื่นมือไปด้านหน้าทั้ง 2 ข้างโค้งไปทางด้านซ้ายและขวา-คลื่น)

เมื่อจบเด็กๆที่แสดงเป็นฝน กลับเข้ามายืนที่เดิม

บทกลอน "ฟ้าแลบฟ้าผ่า"

เสียงฝนดังซ่า ซ่า (นั่งลง ยกมือทั้งสองไว้ด้านหน้าขยับนิ้วแล้วเลื่อนลง-สายฝน)

ตกลงมาทุกที่ ทุกที่ (ใช้นิ้วทั้ง 10 เคาะกับพื้นเป็นจังหวะ)

สายฟ้าแลบ เร็วปี้ (ใช้นิ้วชี้ วาดรูปสายฟ้าจากด้านบนลงล่างอย่างรวดเร็ว)

ถึงที่ฟ้าร้องครวญคราง (กำมือทั้ง 2 ข้างแล้วทุบพื้นเบา)

เด็กน้อยวิ่งเข้าบ้าน (ลุกขึ้นยืน แล้วหมุนรอบตัวเอง 1 รอบ)

แอบมองดูทางหน้าต่าง (หันหน้าเข้ามาในวงกลมขณะที่แขนขวาอยู่ที่หน้าผาก, แขนงซ้ายอยู่ที่คาง)

บทเพลง "ฟ้าร้อง"

เสียงฟ้า กึกก้อง (มือขวาทำท่าโอบกอดกลอง มือซ้ายตบลงไปที่ช่องว่างที่โอบ พร้อมๆ-
ดังกลอง ที่ดัง (2 ครั้ง) (-กับยกขาแล้วย่ำลงไปทีพื้น ตามจังหวะที่ตีกลอง)
คลื่น คลื่น คลื่น คลื่น ๆๆ

บทกลอน "ตื่นข้าวแข็งแกร้ง"

เมล็ดน้อยงดืมฝน (ยื่นยกมือทั้ง 2 ข้างประคองขึ้นจรดที่คาง ทำท่าดืมกินมีเสียงจ๊ับๆ)
ให้อุ้มจนเจ้าเต็บใหญ่ (มือทั้ง 2 ซ้ำมมากุมที่ท้อง)

งอกงามออกฝักใบ (ไม่มีมือทั้ง 2 จากท้องขึ้นมาถึงศีรษะ)

เป็นกล้าในไร่ชาวนา (จากศีรษะวาดมือลงมาไว้ข้างลำตัวพร้อมยืนตัวตรง)

แข็งแรงแม้เยื่ออ่อน (ก้มลงใช้นิ้วมือใต้ตั้งแต่นิ้วเท้าขึ้นมาทีละตัวถึงหน้าอก)

ไซซอนลำต้นมา

อดทนและแกลั่วกล้า (กอดอก และปล่อยมือ)

ดั่งแม่พระธรณี (ยื่นให้ตรงอีกครั้ง)

บทกลอน "ลม"

เด็กที่โปกผ้าสีขาว 2 คน ออกมายืนกลางวง แล้วเดินไปรอบๆ วงขณะที่ปากเป่าลมและ
โบกมือไปมาจนจบ ส่วนครูและเพื่อนๆ ทำท่าทางตามบทกลอน...

โน่น สายลมโผยพัด (ยื่นนิ้วชี้ขึ้นไปเหนือศีรษะ)

สะบัดพริ้วเกินพอดี (ชูแขนทั้ง 2 เหนือศีรษะโบกมือและโยกตัว)

แต่ละต้นยังคงที่

เพียงโอนอ่อนผ่อนตามลม

เอนทางซ้าย ย้ายทางขวา (เอามือลง เอนตัวไปด้านซ้าย และขวา)

หันหลัง ไม่โค่นล้ม (เอนตัวไปด้านหน้าและหลัง แล้วยืนตรงพร้อมกับส่ายหน้า)

แข็งแรงอย่างเหมาะสม (ยืนตรง)

นำขึ้นชม ต้นข้าวน้อย “

เมื่อจบเด็กๆที่แสดงเป็นลม กลับเข้ามายืนที่เดิม

บทกลอน “ดอกข้าวผลิบาน”

ดอกข้าวตูมยังหลับอยู่ (ยืนพนมมือไว้ที่อก-ดอกตูม)

ในความเงียบสงบคอย “

แหงนหน้ามองฉันทนอย (เงยหน้าขึ้นมองฟ้า)

เสียงลอยมาจากตะวัน “

“ช่างน่ารักจริงนะเจ้า” (ทำท่าเดิมแต่ลดเสียงให้เล็กลง)

ฉันจะทอแสงให้พลัน (ยืนพนมมือไว้ที่อก)

ท่ามกลางแสงทองนั้น “

ตื่นจากฝันเกิด มาลี (ค่อยๆแยกมือจากปลายนิ้วชี้ๆพร้อมขยับนิ้ว-ดอกไม้บาน)

ผลิดอกข้าวเต็มท้องทุ่ง “

เทพฯ น้อย ๆ ค่อยปราณี (พนมมือชี้ๆ)

ห่วงใยสัมผัสนี้ (มือขวาลูบที่หลังมือซ้าย มือซ้ายลูบที่หลังมือขวา สลับกัน)

อย่างแผ่วเบาและนุ่มนวล “

เก็บเกสรที่กลางดอก (แบมือซ้าย มือขวาทำท่าหยิบเมล็ดที่อุ้งมือซ้าย)

แล้วไปรยหวานในนาสวน (มือขวาที่หยิบเมล็ด วาดออกไปข้างลำตัวและปล่อยมือ-หวานเมล็ด)

งอกงามตามสมควร “

ออกดอกผลเป็นรางวัล “

ดวงอาทิตย์สาดแสงส่อง (2 มือวาดขึ้น ไปจรดกันเหนือศีรษะ)

ดอกข้าวพองต้อนรับพลัน (ลดมือลง พร้อมทำท่าพนมมือมาหยุดที่อก-ดอกตูม)

หมุ่มแมลงบินผกผัน (ลดมือลงแล้ววาดขึ้นมาด้านข้างพร้อมกางแขนออก ยกขึ้นลง-บิน)

คล้ายดังเพื่อนมาหา “

บทเพลง “ผึ้ง”

เด็กที่โปกผ้าสีเหลือง 2 คนออกมายืนกลางวงทำท่าทางบินและเดินไปรอบๆ วงขณะที่ครู และเพื่อนๆทำท่าทางเดียวกันพร้อมทั้งร้องเพลงไปตามบท...

ฮึม ฮึม ฮึม

เสียงผึ้งดังฮึม ฮึม

บินไปยังเพื่อเขาลำเนาไพร

บินคลอไปกับแสงอาทิตย์ส่อง

ฮีม ฮีม ฮีม

เสียงฝั่งดัง ฮีม ฮีม

บินเจ้าบินกลับมา (เด็กที่แสดงเป็นฝั่งบินกลับมาขึ้นที่เดิมแล้วเดินช้าลงในวง)

บินข้ามลำเนาไพร (บินช้าลง ๆ)

บินกลับมาหาเหล่าดอกไม้ "

กล่อมเธอให้อนหลับฝัน "

มาเถิด เจ้ามา "

มาเถิด เจ้ามา "

ดอกไม้จะหลับตา (หยุดยืนค่อยๆนั่งลง)

เก็บความหวานจากเกสรไว้ "

แล้วเจ้าก็นอนหลับตา (นั่งหรือนอนที่พื้น แล้วประกบมือทั้ง 2 ไว้ที่ไหล่เอียงศีรษะไปด้านหลังแล้ว
(หลับตา-นอนหลับ)

บทเพลง "กล่อมนอน"

ท่านดวงตะวัน ท่านส่องแสงมา (สองมือยกขึ้น จรดกันเหนือศีรษะ)

อ่อนล้าเหนื่อยส่องแสง (ค่อยๆ ลดมือลงมาแล้วนอนในท่าเดิม)

ฉันจะนอน ขอพักอ่อนแรง (ท่านนอน)

ฉันอยากหลับตาฝัน "

นอนเจ้านอน "

น้องเจ้าจงนอน "

เหมือนอย่างตะวัน "

มาพักอ่อนหลับฝัน "

บทเพลง "เจ้าแห่งราตรีกาล"

เด็กที่โพกผ้าสีม่วง (บางครั้งเป็นครู/ครูพี่เลี้ยงหรือเพื่อนบูล 3) ลูกขึ้นดูบศีรษะเพื่อนทีละคนวนตามเข็มนาฬิกาจนครบทุกคนรอบวง ขณะที่เพื่อนๆละครูร้องเพลง...

เจ้าแห่งราตรีกาลประทานพร

สายลมโชยอ่อน ความมืดปกคลุม

เหล่าเจ้ามาลี คลี่กลีบห่อหุ้ม

ช่างแสนอ่อนนุ่มสายลมเห่ไกว

ความมืดแผ่ไป สายลมแผ่วเบา

เจ้านอน เจ้านอน เจ้านอน...(เมื่อจบบทเพลงเด็กที่แสดงเป็นเจ้าแห่งราตรีกาลกลับมาที่นั่งที่เดิม

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาวศิริพร หิรัญโสภาสงวงศ์ เกิดเมื่อวันที่ 14 เมษายน พ.ศ. 2519 สำเร็จ
การศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต สาขาการศึกษาปฐมวัย คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา 2540 และเข้าศึกษาต่อในหลักสูตรครุศาสตร์มหาบัณฑิต ที่จุฬาลง
กรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อ พ.ศ. 2541